

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 40
Spalis - October 13, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Į PASAULIO SAŽINĘ Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 33

Nepaisant JT ir įvairių valstybių pastangų išlaikyti taiką Libane, ten vėl kuris laikas vyksta kovos tarp Sirijos taikos prieštūros dalinių ir Libano krikščionių milicijos. Į šias kovas įsivėlė ir Izraelis, remdamas krikščionių miliciją, ir iš jūros apšaudė Sirijos kariuomenės pozicijas. Visi yra labai susirūpinę, kad Izraelio įsivėlimas nesugriautų tarp Egipto ir Izraelio pasiektų susitarimų ir žygių dėl taikos. Beiruto miestas baigiamas griauti.

FBI paskelbė, kad jos organams pavyko areštuoti tris jaunus amerikiečius, planavusius pagrobti atominį povandeninį laivą iš New London, CT, bazės ir jį Atlanto vandenyne perduoti svetimai valstybei.

Staigiai miręs popiežius Jonas Paulius I buvo palaidotas Šv. Petro bazilikos kriptoje, dalyvaujant 90 kardinolų, įvairių valstybių oficialiom delegacijom ir šimtatūkstantinei žmonių miniai.

Prez. Carter vetavo kongreso priimtą darbo įstatymą, pagal kurį būtų buvę paskirta 10 bil. dol. įvairiems vandens tvarkymo projektams. Atstovų rūmai nepajėgė prezidento veto panaikinti.

Egipto prez. Anwar el-Sadat, siekdamas krašto politiką pdirinti taikos reikalams, pėtvarkė ministrų kabinetą. Nauju min. pirm-ku buvo paskirtas Mustapha Khalil, gynybos ministriu — buv. žvalgybos v-kas Kamal Eddin Hassan Ali ir kariuomenės vadu — gen. Ahmed Badani. Naujoji vyriausybė parlamento buvo patvirtinta ir pradėjo eiti pareigas.

Vietnamas atmetė Kambodijos siūlymą derėtis dėl taikos, nes Kambodija pasidariusi antikomunistine ir iškreipusi savo revoliucinę sistemą.

Maroko kariuomenės dalinys, remiamas tankų, susikovė su Alžiro kariuomenės daliniu. Abi pusės turėjo žmonių aukų.

JAV vyriausybės organai skelbia, kad baigiama susitarti su Sov. S-ga dėl strat. ginklų apribojimo sutarties ir kad dar šiais metais sutartis bus pasirašyta. Abi pusės turės teisę pasigaminėti po dvi naujas strategines raketas. JAV derybų delegacijos v-kas Paul Warnke ruošiasi atsisistatyti, nes jis dėl padarytų sovietams nuolaidų esąs nepopuliarus kongrese.

Prez. Carter specialus įgaliotinis Art. Rytų taikos reikalams Atherton tarėsi su Egipto prez. Anwar el-Sadat, Izraelio min. pirm. Menachem Begin ir vakarinio Jordano kranto palestiniečių vadais, kurių tik 9 atvyko į pasitarimus, nors buvo pakviesta 20.

R. Vokietija suruošė R. Berlyne milicijos parадą su prieštankiniais ginklais ir šarvuočiais. Vakarų pajėgos dėl to pareiškė protestą, nes Berlynas yra demilitarizuotas miestas.

JAV pasitraukė iš paskutinės karo laivų komunikacijos bazės Kenitroj, Maroke. Ši bazė veikė nuo 1942, kada gen. Patton vadovaujamos pajėgos išsikėlė į Afriką ir, susikovusios su Prancūzijos Vichy vyriausybės kariuomene, užėmė šį uostą. Bazė buvo perduota Maroko vyriausybei.

Jordano karalius Hussein, stengdamasis surasti bendrą nuosaukiųjų arabų valstybių nusistatymą dėl Camp David pasiektų tarp Egipto ir Izraelio susitarimų, aplankė visus tų valstybių vadus.

1978 balandžio 12-14 Vilniuje buvo nuteistas doras lietuvis, katalikas Balys Gajauskas 10 m. griežto režimo lagerio ir 5 m. nutėmimo; nuteistas be jokio pagrindo, vien už rinkimą archyvinės medžiagos apie pokario kovas su okupantais; nuteistas faktiškai iki gyvos galvos, nes jau yra atlikęs 25-rių m. bausmę tarybiniuose lageriuose; nuteistas už tai, kad mylėjo Tėvynę...

Jau dešimtys, o gal ir šimtai tūkstančių Tautos sūnų ir dukrų paaukojo savo gyvybę ar laisvę ant Tėvynės laisvės aukuro. Ir ši auka yra ne paskutinė, o, greičiau, tik eilinė. Greitu laiku įvyks Viktoro Petkaus teismas Vilniuje! Dabar apie kiekvieną naują auką žino pasaulis, o anksčiau tūkstančiai žuvo nelygioje kovoje miškuose ar buvo deportuoti gyvuliniuose vagonuose į Sibirą, ir niekas pasaulyje nežinojo apie jų auką. Tik pavergta tauta minėjo juos savo dainose...

Mes norime šio gėdingo sudorojimo atveju pareikšti ir pavergėjams, ir laisvajam pasauliui, kad kalėjimai ir lageriai neprivers lietuvių tautos, mylinčios laisvę labiau už gyvybę, kapituluoti. Priešingai, šios tautiečių aukos iššaukia tik dar didesnę ryžtą kovoti iki tol, kol Lietuva bus laisva ir nepriklausoma. Tik mes negalime suprasti šio pasaulio galingųjų, leidžiančių Afrikos mažoms tautoms pačioms apsispręsti, o mums, lietuviams, turintiems ilgą ir garbingą istoriją, vergauti. Kodėl tokia baisi tautinė diskriminacija? Kodėl leidžiama raudonosioms brigadoms taip ilgai siausti?

Širdingai dėkojame ponams Liubarskiams, parūpinusiems Baliui Gajauskui gynėją, belgų advokatui Van der Bošui, pasiūsiui ginti kaltinamąjį, didžiajai Belgijos spaudai, nušvietusiai sunkią Lietuvos dalį ir visiems geros valios žmonėms, užjautusiems ir kalinį, ir Lietuvą. Teatlygina visiems Dievas. Mes galime už jus tik melstis ir meldžiamės.

Prašome visus Balio Gajausko pažįstamus, advokatą poną Van der Bošą negailėti ir ateityje pastangų, kad ši byla nebūtų užmiršta, o nuolat ir nuolat visais galimais būdais primenama pasauliui tol, kol Balys Gajauskas bus išlaisvintas arba jam bus leidžiama išvažiuoti į Vakarų. Juo daugiau viešumos, tuo didesnė galimybė kitiems išlikti laisvėje.

Kelkite visą Lietuvos bylą pasaulio viešumon!

*Kenčianti ir kovojanti
Lietuva*

Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 33-sios sesijos atidarymo dieną rugsėjo 19. Nuotr. United Nations — M. Grant

UŽ KĄ NUTEISTAS B. GAJAUSKAS

Iš Aušros Nr. 11 (51)

“Tu diege prakeiktasis,
Iš kur drąsumas tasis,
Su murzinu snukiu čia vandenį man teršti?
Aš galvą kiekvienam nutrauksiu,
Kas tik norės man ką pavertti!”
(Iš pasakėčios)

1978 balandžio 12, beveik metams praėjus nuo arešto dienos, LTSR Aukščiausiasis teismas teisė Balį Gajauską, o 1978 balandžio 16 laikraštyje “Tiesa” pasirodė Broniaus Bendoriaus ir Prano Kenecko straipsnis “Veidas be kaukės”.

Nors šis straipsnis, kaip ir Aukščiausiasis teismas, pasistatė sau tikslą moraliai ir fiziškai sunaikinti nepageidaujamą asmenį, negali būti rimtai traktuojami, tačiau vertėtų, nuodugnai perskaičius Bendoriaus ir Kenecko kūrinių, paklausti: Už ką nuteistas Balys Gajauskas?

Straipsnyje rašoma: “Balys Gajauskas gavo, ką nusipelnė. Tarybų šalis turi savo įstatymus, kurie niekam neleidžia tyčiotis iš švenčiausių tarybinių įstatymų ir jausmų” ir t.t. Straipsnyje kukliai nutylima,

kiek Gajauskas gavo, t.y., kiek jis nusipelnė prieš Tarybų šalies įstatymus, kurie niekam iš jų neleidžia tyčiotis. Bendoriaus ir Kenecko bendrininkai nuteisė B. Gajauską — 10 metų kalėjimo ir 5 metus ištėrimol.

1948 gegužės 3 B. Gajauskas buvo pasmerktas 25 metams laisvės atėmimo, kuriuos atsedėjo iki galo. 1973 išėjus į “laisvę”, iš 48 pragyventų metų didesnė gyvenimo pusė buvo praleista “pataisomų darbų kolonijoje”, kurioje iš sveiko pataiso į invalidą, o iš invalido padaro numirėlį. Tačiau dideliu taisytųjų apmaudui B. Gajauskas išėjo fiziškai ir psichiškai visiškai sveikas žmogus. Šitoks Gajausko poelgis ne tik sugriovė “didžiųjų humanistų” viltis, bet ir sudavė smūgį dešimtmečiais sukauptam “prestižiui”.

Jis liko fiziškai sveikas, neišėjo iš proto, nebaigė dienų savižudybe, netapo saugumo informatoriumi ir dar drįso tyčiotis iš “švenčiausių tarybinių įstatymų ir jausmų”...

Už ką B. Gajauskas išbuvo Gulago salyne 25 metus? Straipsnyje sakoma: “Nuo Balio

Gajausko paleistos kulkos žuvo Antanas Mikalkinas. Liko trys sūnūs našlaičiai: dešimties metų Leonas, septynerių metų Edvardas ir vos penktus metus pradėjęs eiti Antanas. Skaudesnė tragediją sunku įsivaizduoti!”

Ne, nesunku! Mes neužmiršime tūkstančių ir tūkstančių nekaltai nukankintų, suluošintų, demoralizuotų, šimtų tūkstančių deportuotų į Sibiro glūdumių miegu. Mes atsiminsime pokario terorą, vaikų ašaras ir motinų neviltį, mes neužmiršime, kad ne nuo gero gyvenimo mūsų tėvai, broliai, seserys — didelė tautos dalis pasitraukė į Vakarų, geriau pasirinkę ieivio dalią, negu visas tas “humanizmo” formas, apie kurias taip vaizdžiai rašo Bendorius ir Keneckas.

Mums sunku įsivaizduoti, nes buvo neteisingai apkaltinti, kurie paskui mirė kalėjimuose, lageriuose, nes buvo žmonės, kuriems tardytojai lupė nagus, buvo tie, kurie ir šiandien nežino “Už ką?”. Tai praeitis. Tuo labiau, kad už tuos pačius nusis-

(nukelta į 2 psl.)

KAS NAUJO JUNG TIN Ė SE TAUTOSE?

KĘSTUTIS K. MIKLAS
Darbininko specialus
korespondentas
Jungtinėse Tautose

33-oji JT generalinės asamblėjos sesija

Didžiajai New Yorko spaudai nebeįsėinant dėl jos darbininkų streiko ir kitiem įvykiams, kaip Camp David derybos ir netikėta popiežiaus Jono Pauliaus I mirtis, užėmus kitų laikraščių pirmųjų puslapių antraštes, mažai atgarsio tegauja įvykiai New Yorke, kur prieš keletą savaičių prasidėjo ir beveik iki pat Kalėdų posėdžiaus Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos 33-oji sesija.

Rugsėjo 19 popietę Jungtinėse Tautose vyko didžiulis judėjimas. Tūkstančiai užsienio diplomatų, spaudos, radio ir TV darbuotojų gerokai prieš sesijos pradžią užpildė visas vietas generalinės asamblėjos salė. Sesijos posėdis turėjo prasidėti 3 val. popiet, tačiau, kaip praieity, taip ir šiemet labai vėlavosi. Tik po ilgos valandos pasigirdo tradicinio plaktuko dūžiai, skelbiantieji šios sesijos atidarymą.

Sesiją atidarė pereitos sesijos pirmininkas Jugoslavijos atstovas Lazar Mojsov, kuris po susikaupimo minutės pateikė pasaulio įvykių apžvalgą tarp pereitos ir šios sesijos.

Apie ateities problemas kalbėjo Kolumbijos užsienio reikalų ministeris Indalecio Leviano, aklamacijos būdu išrinktas šios sesijos pirmininku. Jo išrinkimo procedūra buvo labai paprasta. Iš anksto jau buvo sutarta, kad balsavimo nereikia, nes Lotynų Amerikos valstybės, kurių atstovai dabar buvo eilė pirmininkauti, jo kandidatūrą buvo jau iš anksto priėmusios. Taip jau yra, kad sesijos pirmininkai kasmet yra renkami iš skirtingų geografinių regionų. Pereitosios sesijos pirmininkas Jugoslavijos Mojsov buvo išrinktas kaip Rytų ir Vidurinės Europos regiono atstovas.

Keliamos ekonominės problemos

Naujasis sesijos pirmininkas savo kalboje ilgokai nagrinėjo ekonominius pasaulio reikalus, ne kartą pabrėždamas, kad jie yra lygiai svarbūs, kaip ir žmogaus teisių užtikrinimas. Jis kėlė, kad esą reikalingi drastiški pakeitimai šių dienų pasauly, paženklinant begaline prabanga ir išlaidingumu vienoj daly ir sparčiai didėjančiu skurdų bei įsiskolinimu kitoj daly.

Tą patį jis pakartojo ir po sesijos įvykusioj spaudos konferencijoje, išskeldamas tai, kad degančios pasaulio ekonominės problemos yra lygiai svarbios, kaip ir kariniai ar politiniai konfliktai įvairiuose pasaulio kampuose. Jis ir čia akcentavo, kad pasaulis turįs surasti naują ekonominę tvarką, ypač turint galvoj pačios generalinės asamblėjos ekonominio komiteto nepasisekimus, siekiant užmegzti dialogą tarp kraštų su aukštai pakilusia technika ir su toj technikoje atsilikusiais.

Naujasis pirmininkas, kuris savo metu ir pats buvo žurnalistas, spaudos atstovus patikino, kad su jais kiek galėdamas bendradarbiaus, tuo pačiu įspėjo per daug nelaukti, kad ši sesija šią problemą galutinai ir sėkmingai išspręstų.

Sesijos darbotvarkė

Maždaug iki spalio vidurio dabar generalinėj asamblėjėj vyksta bendro pobūdžio diskusijos, tai yra kalbėtojai gali liesti įvairius klausimus, kurie jiems įdomūs ar svarbūs propagandiniu atžvilgiu, ir čia dažniausiai reiškiasi patys užsienio reikalų ministrai ar kiti aukšti valstybių vyriausybių kabineto pareigūnai.

Po bendrųjų diskusijų sesija pradės dirbti savo pagrindiniuose septyniuose komitetuose, ir kiekviename jų bus svarstomi

Indalecio Leviano, Kolumbijos užsienio reikalų ministras, JT Generalinės Asamblėjos 33-sios sesijos pirmininkas. Nuotr. United Nations — M. Tzovaras

įvairūs klausimai pagal generalinio komiteto nustatytą darbotvarkę.

Generaliniam komitetui palyginti greitai pavyko priimti darbotvarkę. Tačiau jo posėdžių metu pasitaikė ir nemažai susikirtimų. Pavyzdžiui, kai buvo svarstomas Sovietų Sąjungos pasiūlytasis darbotvarkės punktas, aštriai įsikšo kinai. Sovietai siūlė priimti tarptautinę konvenciją, kuri sustiprintų saugumo užtikrinimus branduolinių ginklų neturinčiom valstybėm. Raudonosios Kinijos atstovui šis siūlymas atrodė įtartinas, ir jis siūlė jo nepriimti, tardamas, kad Sovietai išgalvoję naują apgaulingo nusiginklavimo formą. Esą, kaip beįtum, tie gražiai skambą jų žodžiai, nei daugiau, nei mažiau, turi tikslą “surišti rankas ir kojas” branduolinių ginklų neturinčiom valstybėm.

Nežiūrint tos opozicijos, Sovietų punktas buvo priimtas. Taip pat buvo priimtas ir JAV su keliais kitais kraštais siūlytasis punktas dėl žmogaus teisių programų koordinavimo, taip pat susilaukęs pasipriešinimo, suprantama, iš Sovietų ir jų satelitų pusės.

Bendrai paėmus, sesijos darbotvarkė, kurioj dabar yra 129 klausimai (pėnai buvo 132), pirmoj eilėj stovi gausus pasaulio problemų sąrašas naujausių įvykių Viduriniuose Rytuose ir Namibijoj fone. Taip pat čia dar yra ir Pietų Afrika, ir Rodezija, ir Kipras, ir pagaliau kritiškoj padėty atsidūręs asamblėjos sukurtas ekonominio komiteto pranešimas, kuris dėl savo svarbumo nutartas asamblėjos pilnaty svarstyti tuoj pat diskusijom pasibaigus. O po to jau seks eilė metų diskutuojamas Namibijos klausimas, ir atrodo, kad šioj sesijoj jis pažengs dideliu šuoliu pirmyn.

Gromyko “suserga”

Rugsėjo 26 vienas iš pagrindinių kalbėtojų buvo Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras Andrej A. Gromyko. Jo ilga, net 16 puslapių, kalba visą buvo persunkta kritika Vakaram ir Camp David susitarimam. Pradėdamas skaityti 11-tą puslapį, nei iš šio, nei iš to jis staugia sustojo ir, kiek pasvyravęs, sukniubo ant kalbėtojo pjedestalo. Asamblėjėj kilo didžiulis sujudimas, ypač kai jis beveik neštinai užpažstų asamblėjos pirmininko ir JT generalio sekretoriaus pavaduotojo buvo ištemptas iš salės. Tačiau po 55 minučių jis vėl pasirodė ir baigė savo kalbą, už savo sunegalavimą sumeddamas visą kaltę karštom TV šviesom, kurios visą laiką buvusios nukreiptos į jį.

Jau 150, ir vis dar be Lietuvos

Kai 1945 kūrėsi Jungtinės Tautos, jos tetrėjo 51 narį, o dabar ši 33-oji sesija jau prasidėjo įspūdingo skaičiaus šeimoje — net šimto penkiasdešimties. Sesijos atidarymo dieną 150-uoju nariu tapo tik šiemet liepos 7

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Pavykus likviduoti Libane vykstančius konfliktus, taikos derybos tarp Egipto ir Izraelio prasidės spalio 12 Washingtonė. Į jas busią pakviesti ir JT atstovai.

Ilgai delsęs, valst. d-tas pagaliau sutiko duoti vizą Rodezijos min. pirm. Ian D. Smith ir su juo bendradarbiaujančiam juodųjų vadui Sithole atvykti į JAV ir čia propaguoti jų planą Rodezijos ateičiai. Juodųjų partizanų vadui Joshua Nkomo buvo leista čia lankytis be jokių kliūčių.

Stengdamasis nuraminti Amerikos visuomenę dėl galimų sovietų veiksmų prieš JAV, prez. Carter pirmą kartą viešai paskelbė, kad JAV erdvėje skrieją satelitai gali sekti visus Sov. S-gos karinius pasirošimus.

JAV žvalgybos organai teigia, kad pagal sovietų nurodymus Afrikoj esantieji Kubos kariai yra perkelti į Mozambiką, iš kur jie galėtų remti juodųjų partizanų veiksmus prieš Rodeziją.

Nepaisant prez. Carter pareiškimų sumažinti JAV ginklų pardavimą užsienio valstybėms, per šiuos biudžetinius metus ginklų buvo parduota už 13.7 bil. dol. Pr. metais ginklų buvo parduota už 11.4 bil. dol.

Grupė V. Vokietijos pramonininkų pasirašė su Kinija 4.1 bil. dol. prekybos sutartį. Anksčiau tokią sutartį pasirašė ir Europos bendroji rinka. Kinijos karinės delegacijos, ieškodamos modernių ginklų, lankėsi Prancūzijoje, V. Vokietijoje ir Britanijoje.

Prez. Carter pasirašė naują diplomatinio imuniteto įstatymą, suderinantį su Vienos konvencijos nuostatomis. Pagal jį užsienio atstovybių, technikinės personalas, tarnai ir kiti žemesnieji pareigūnai bus atsakingi JAV civilinės ir kriminalinės teisės įstatymams.

Antras bulgarų pabėgėlis ir anksčiau paslaptinomis aplinkybėmis nužudytą bulgarų pabėgėlio Georgi Markov bendradarbis Vladimir Simeonov buvo rastas negyvas jo gyvenamo namo koridoriuje. Jie abu buvo Britanijos BBC radijo komentatoriai. Panašių pasikėsinimų prieš bulgarų pabėgėlius buvo įvykę ir Paryžiuje.

JAV General Service Administration 50 tarnautojų buvo nubausti drausmės būdu, 150 perkelti kitur ir 12 apkaltinti dėl kyšininkavimo ir valstybės turto pasisavinimo.

CIA įstaigos tyrimai rodo, kad Sov. S-gos pramonės gamybos,

KAS NAUJO JUNGTTINĖSE TAUTOSE?

(atkelta iš 1 psl.)

savo nepriklausomybę iš britų gavusios Solomonų salos (Pacifike), turinčios vos apie 200,000 gyventojų.

Generalinė asamblėja, remdama Saugumo Tarybos rekomendaciją, aklamacijos būdu priėmė šį naują narį į savo šeimą, ir jo atstovas — ministras pirmininkas Peter Kenilorea — buvo iškilmingai pasodintas į jam priklausančią vietą. O rytojaus dieną priešais generalinę asamblėją esančiame vėliavų pusrutuly buvo iškelta ir Solomonų salų vėliava.

Tiek gen. sekretorius dr. Kurt Waldheim, tiek ir Solomonų salų ministras pirmininkas pabrėžė Jungtinių Tautų nuopelnus dekolonizacijos srity ir aiškino, kad tas faktas, jog JT jau turinčios 150 narių, reikiąs šios tarptautinės organizacijos sėkmingą kelią į universalumą.

“Nežiūrint, kokia maža mūsų valstybė, mes džiaugiamės ir jaučiamės didžiai pagerbti, tapdami Jungtinių Tautų nariu, ir, pagal visų čia plevėsuojančių vėliavų aukštį, jaučiamės lygūs tarp visų tautų”, tarp kitų dalykų, pareiškė Solomonų salų atstovas, kai, susirinkusiem diplomatam plojant, stiebu jau bu-

Jonas Nasvytis, Clevelando demokratų veikėjas, pakviestas į patarėjų komitetą dabartiniam vicegubernatoriui Richard Celeste išrinkti į gubernatorius. Nuotraukoj iš k.: Jonas Nasvytis, teisėjas F. O'Bell-Obelenis, vicegubernatorius R. Celeste, J. DeRighter, kandidatas į vicegubernatorius M.J. Dorrian.

UŽ KĄ NUTEISTAS B. GAJAUSKAS

(atkelta iš 1 psl.)

kaltimus antrą kartą neteisiam, nors pilti purvą ant pasmerkto žmogaus tarybinė spauda ir nesivaržo. Be didelių išimčių, beveik visas straipsnis paskirtas praeičiai ir tiems žmonėms, už kurių nusikaltimus B. Gajauskas nėra atsakingas. Skaitant toliau, pradedi suvokti Bendoriaus ir Kenecko akcento prasmę. “Balys Gajauskas tampa “istoriografu”. Jo tyrinėjimų objektas — kruvinųjų sėbrų darbai ir “žygiai”. Lapas po lapo, su užkietėjusio maniakio užsispyrimu atkuriamos buržuazinių nacionalistų gaujų “operacijos”. Dieną ir naktį tikslinami sąrašai visokių “Vanagų”, “Erelių”, “Vilkų” ir t.t. Ir Balys Gajauskas išsiųsoęs daugina šiuos dokumentus.”

Štai už šį darbą B. Gajauskas buvo pasmerktas penkiolikai metų laisvės atėmimo! Iš viso susidarys 40 metų!

Todėl netenka stebėtis, kad belgų advokatas Vincentas van der Bošas, sutikęs ginti B. Gajauską, nebuvo įleistas į TSRS, ir netenka stebėtis, kad teismas

statybos ir transporto augimas yra žymiai sulėtėjęs ir dėlto Sov. S-ga siekia sumažinti ginklavinosi išlaidas ir gauti iš vakarų modernios technologijos.

Prieš kurį laiką teroristiniais veiksmais pasižymėjusios “išlaisvinimo” armijos nariai William ir Emily Harris už jų 1974 įvykdytą Patricia Hearst pagrobimą buvo nubausti kalėti po 10 m. ir 8 mėn.

buvo atviras tik čekistų surinktiems statistams, nes kaip teismas, taip ir straipsnis yra farsas nuo pradžių iki galo. Bet už ką 15 metų?

“O kuo aš kaltas?” “Ar dar netylėsi? Nusibodo man klausyt tavęs. Jau kaltas tu, kad mane esti spiria”.

Ir tuoj ėriuką į dantis pagavęs Nusinėšė pietums į tamsią giria. (Iš pasakėčios)

Tik totalitarinėje santvarkoje, kur kontroliuojamas ne tik žmogus, bet ir jo mintys, kur istorija tėra tik režimo prostitutė, už faktų rinkimą galima teisti, ir teisti tokia barbariška, nežmoniška bausme.

Būtų juokinga galvoti, kad, išbuvęs pragare 25 metus, žmogus viską užmirš, išduos save ir kitus ir, nuraminęs sąžinę, vegetuos.

B. Gajauskas buvo ne toks. Visi, kurie jį pažinojo dar lagery-

je, pasakys, kad jis — kuklus, žingeidus žmogus ir geras draugas. Jis 25 metus išbuvo kosmaruose ir liko žmogumi! Jis nestovėjo istorijos scenoje su žmogžudžiais, kurie kažkada daužė už kojų žydų vaikus. Jis nedainavo: “Ir platus gi kraštas mūsų gimtasis”... Jis nemaldavo laisvės. Jis už ją kovojo ir kentėjo.

Šiandien jis ir vėl nuteistas. Nuteistas už tai, kas niekada ir niekur nebuvo nusikaltimas — už archyvinį darbą! Matyt, teisinga yra minėtos pasakėčios išvada:

“Ant svieto dedasi taip pat: prieš tvirtą Silpnam visur ir visada kalta būt skirta!”

Iš barbarų ir kanibalų negalima laukti malonės. Balio Gajausko asmenybė gėdina neveiklumą, smerkia abejingumą Tėvynės likimui, šaukia kovoti! Germantas

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple Valley, Min. 55124 New York, N.Y. 10003 New York, N.Y. 10011 So. Boston, Mass. 02127 Bridgeport, Conn. 06610	7626 W. 150 St. 45 Second Avenue 135 W. 14th Street 389 West Broadway 1880 Seaview Ave.	612 432-7083 AL 4-5456 CH 3-2583 268-0068 203 367-2863
Chicago, Ill. 60622 Chicago, Ill. 60629 Cleveland, Ohio 44134 Lexington, N.Y. 12452 Irvington, N.J. 07111 Grand Rapids, Mich. 49504 Hackensack, N.J. 07601 Hartford, Conn. 06106 Lakewood, N.J. 08701 Los Angeles, Calif. 90022 New Haven, Conn. 06511 Newark, N.J. 07106 Passaic, N.J. 07055 Philadelphia, Pa. 19122 Philadelphia, Pa. 19141 Pittsburgh, Pa. 15203 Waterbury, Conn. 06710 Fort Wayne, Ind. 46808 Wappingers Falls, N.Y. 12590 Worcester, Mass. 01610 Youngstown, Ohio 44503	2222 West Chicago Ave. 2501 West 69 St. 5879 State Road Route 13A 1082 Springfield Ave. 636-38 Bridge St. N.W. 112 Main St. 518 Park St. 241 Fourth Street 960 S. Atlantic Blvd. 1329 Boulevard 698 Sanford Avenue 42 Monroe St. 1214 N. 5th St. 4925 Old York Rd. 1307 E. Carson Street 555 Cook St. 1807 Beineke Rd. Hidden Hollow Apts. 144 Millbury Street 309 W. Federal Street	BR 8-6966 WA 5-2737 884-1738 518 989-6742 374-6446 GL 8-2256 201 342-9816 246-9473 FO 3-8569 AN 1-2994 LO 2-1446 373-8783 GR 2-6387 PO 3-4818 GL 5-9586 HU 1-2750 756-1668 432-5402 914 297-0261 SW 8-2868 RI 3-0440

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalį.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mount-ainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklapai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Pre-
numerata metų \$13.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuotūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Arkivysk. Matulaičio
vienuolės — sukaktuvininkės

Prieš 60 metų kartu su Lietu-
vos nepriklausomybe gimė nau-
ja lietuviška vienuolija. Kilmės
skirtumas tik mėnesių: vasario
16 ir spalio 15. Kodėl ir kaip ši
vienuolija atsirado?

Visi žinomys kūrėjai — Jurgis
Matulaitis, tada tik kuniga, tais
pačiais metais tapusi Vilniaus
vyskupu. Jam rūpėjo Bažnyčios
reikalai Lietuvoje ir socialinė
veikla tarp žmonių. Kaip geras
sociologas ir religininkas, jis ži-
nojo, kad didesnius ir patvares-
nius darbus gali atlikti tik or-
ganizuoti ir inspiruoti branduo-
liai. Žinojo ir moteriškąjį uolu-
mą, kurį gerai panaudojus, gali-
ma pasiekti nemažų vaisių baž-
nytniame, tautiniame, kultūri-
niame ir socialiniame bare.

Taip galėtume išaiškinti labai
paprastai ir natūraliai šios vie-
nuolijos kilmę, ir tai būtų tei-
singa. Tačiau tik vienu požūriu
ir tik iš vienos pusės. Antroji
pusė atsiveria tada, kai stebim
tą asmenį, kuris šią vienuoliją
kūrė, kai stebim, kaip ją kūrė,
kokius uždavinius jai skyrė, ko-
kias formas parinko jos veiklai.
Tas asmuo buvo ne tik realis-
tas, bet ir dvasios žmogus. Jis
taip stipriai jautė laiko reikala-
vimus, kad skubėjo į juos atsi-
liepti nelaukdamas ir nedelsda-
mas. Jis lygiai nenumaldomai
pergyveno virš laikės impulsus.
Jis troško kaip žvakė sudegti
ir likti nežinomas Dievo valios
įrankis. Jo šūktis buvo: eiti ten,
kur labiausiai žmonėms reikia;
daryti tai, kas sunkiausia ir ko ki-
ti vengia daryti; imtis plačių už-
davinių, neribojant savęs pomė-
giais, pranašesnė ar naudin-
gesnė darbo sritim; visur nešti
Kristų, visur ieškoti Dievo pir-
mojo eilės ir tarnauti žmonėms
neužinteresuotai.

Štai tas asmuo ir jo dvasia.
Ar toji dvasia, virpanti ir nerami,
neženklina gyvo realaus, dina-
miško žmogiškumo ir kartu
įkvėpto, pačios Šventosios Dva-

sios balsu reiškiamo dieviš-
kumo? Kai šį asmenį Bažny-
čia šandien leidžia vadinti Die-
vo tarnu, mum, rodos, lengviau
suprasti, jog ir jo kūrinys nėra
tik sociologinis laiko reiškinys,
bet ir Dievo planų padarinys.
Dievas veikia laike, per parink-
tus žmones.

Tokių Dievo žmonių kūriniai
prašoka laiką, nes jie apžvelgia
daug plačiau, apčiuopia dalykus
daug taikliau, negu sociologai
natūralistai ar organizatoriai
pragmatistai vien sava, nors ir
genialia išmintim. Matulaitis už-
brėžė šiai vienuolijai ir visai ka-
tališkai Lietuvai tokius organi-
zacinius uždavinius, kurie ir
šiandien tebėra aktualūs.

Kai Matulaitis kūrė šią vie-
nuoliją, tiesa buvo skaldoma ir
iškraipoma. Dievas buvo neigia-
mas, dora atmetama. Gyvenimą
audrino naujos revoliucinės
bangos. Jaunų studentų galvose
siautėjo chaosas ir brendo anar-
chija. Matulaitis skaitė laiko
ženklus, ir jam atrodė, jog vie-
nintelis gydymas tėra šis: diegti
stiprią atnaujintą kristinę dvasią
ir kurti tos dvasios puoselėtojų
branduolius.

Kas gali pasakyti, kaip toli sie-
kia pranašų nuojauta, kurios ne-
abejotinai turėjo ir Matulaitis?
Tačiau viena aišku, kad tie patys
uždaviniai, kuriuos jis diegė
naujai vienuolijai ir visai katali-
kiškai Lietuvai, buvo skirti at-
sverti ir sulaikyti antikristiniam
raugui. Šie uždaviniai ir jo pa-
rinkti veiklos būdai pasidaro ir
šiandien aktualūs ne tik dabar-
ties Lietuvoje, kur antikristo siau-
tėjimas vyksta pilnu tempu, bet
ir čia, kur anarchija, minties
chaosas, dorinis pakrikimas ple-
čiasi į visas gyvenimo šakas.

Kai kalbam apie Matulaičio
dvasią ir jo tolgystę, mes norė-
tume ieškoti Dievo dvasios, kuri

(nukelta į 3 psl.)

Gana rūpestingas, pedantiš-
kas ir ryžtingas JAV LB Švieti-
mo Tarybos pirmininkas Broni-
sus Juodelis dažnai lituanisti-
nio švietimo rūpesčiais pasidali-
na su spaudos ir radijo atsto-
vais. Rugpjūčio 29 Margučio
patalpose jis plačiai jiems kalbė-
jo apie šiuo metu išylančias
problemas.

Pradedami mokslo metai

Dažnai paaimanuojuama, kad
lituanistinėse mokyklose mažėja
mokinių skaičius, užsidaro vei-
kusios lituanistinės mokyklos.
Kai kas, žinoma, neteisingai,
bando kaltę suvesti LB vairuo-
tojam. Mokinių mažėjimo prie-
žastys įvairios. Jaunos šeimos
išsibarsto po plačią Ameriką dėl
darbo sąlygų. Didelė dalis jau-
nosios kartos tėvų nejučia pa-
reigos vaikus leisti į lituanisti-
nę mokyklą vien dėl to, kad rei-
kės įveikti atstumus, reikės ve-
žioti šeštadieniais vaikus į to-
limesnes mokyklas. LB pareigū-
nai dėjo, deda ir dės visas
pastangas informuoti tėvus apie
lituanistinio švietimo reikalin-
gumą.

Šiuo metu JAV veikia 29 li-
tuanistinės mokyklos. Kiek mo-
kinių šiais metais jas lankys, pa-
aiškės mokslo metams prasidė-
jus, įvykdžius registraciją.

Lėšos

Švietimo Tarybai didelį rū-
pestį kelia mokyklų išlaikymas.
Lėšos labai reikalingos. Dalį
jų sutelkia tėvų komitetai įvai-
riais renginiais, dalį surenka

ŠVIETIMO RŪPESČIAI

JURGIS JANUŠAITIS

mokslapinigiais, kurie labai
kuklus. Švietimą stipriau pa-
remia Lietuvių Fondas. Praėjus-
iais metais lituanistinių mokyk-
lų išlaikymui tėvai ir tėvų ko-
mitetai sutelkė 162,000 dol. ŠT
pridėjo 40,000 dol. Tai nemaža
suma, kurios sutelkimui naudo-
jama daug energijos.

Kad atpalaiduotų mokytojus
nuo lėšų telkimo rūpesčių, ŠT
šiais metais skelbia Lietuvių
Bendruomenės rugsėjo mėnesį
aukų telkimo vąjį specialiai li-
tuanistinėm mokyklom. Į šį dar-
bą įjungiamą LB apylinkės, tėvų
komitetai, taip pat prašoma lie-
tuviškoji visuomenė nuošir-
džiausios paramos. Rugsėjis —
Lietuvių Bendruomenės darbų
ryškinimo, vykdymo mėnuo. Tą
mėnesį reikia tinkamai išnaudoti.
Jei LB sutelks talkininkų bū-
rius, aplankys lietuvių namie,
galima drąsiai tvirtinti, kad vąjus
bus sėkmingas.

Naudingas seminaras

Š. m. lapkričio 23-26 Chicagoje
yra ruošiamas gana naudingas
tautinių šokių mokytojų semina-
ras. Švietimo Tarybai prašant, jį
ruošia Lietuvių Tautinių Šokių
Institutas drauge su LB. Se-
minaro programą sudarys litua-
nistinių mokyklų tautinių šokių
kursas ir būsimosios šeštosios
tautinių šokių šventės, įvyksian-
čios 1980 Chicagoje, repertuaro

aptarimas. Seminarui vadovauja
Nijolė Pupienė. Pažymėtina,
kad Lithuanian Folk Dance
Festivals Inc. direktorių tarybos
pirmininko Br. Juodelio pastan-
gomis šiam seminarui pravesti
iš Illinois Art Council buvo gau-
ta 2,000 dol. parama.

Būtų prasminga, kad į šį se-
minarą suvažiuotų iš JAV ir Ka-
nados bei kitų kraštų kuo di-
desnis lituanistinių mokyklų
tautinių šokių mokytojų, grupių
vadovų ir šiaip tautiniais šokiais
besidominčių asmenų skaičius.
Seminare dėstys patyrę šio srity
lietuvių tautinių šokių specialis-
tai.

Lituanistikos studijos
nesulaukia studentų

ŠT pirmininkas plačiai pain-
formavo ir apie lituanistikos
studijas University of Illinois,
Chicago Circle Camp. Čia buvo
padėta daug pastangų tokias stu-
dijas turėti, tačiau po šešerių
metų šių studijų likimas neaiš-
kus. Kasmet mažėjo studentų
skaičius. Šių mokslo metų se-
mestru iki šiol tebuvo užsirašę
į Lith. 101 tik 9 ir į Lith. 104
taip pat tik 9 studentai. Tokie
skaičiai nepateisina finansinio
klasių išlaikymo, ir universiteto
vadovybė neberodo noro jomis
domėtis.

Lituanistikos studijose dėsto
prof. J. Rėklaitienė, tikrai įdėju-
si daug darbo ir širdies.

Keista, lietuviai studentai,
kurių šiame universitete yra ga-

na apstu, neparodė reikiamo dė-
mesio savo tėvų kalbai ir kultū-
rai, nors už studijose dėstomus
dalykus duodami pilni kreditai.
Šių studijų likimas priklauso
nuo lietuvių studentų sąmonin-
gumo. O būtų gaila, kad netek-
tume to, ką buvome sunkiai į-
giję.

Dėmesys lietuviškajai
spaudai

JAV LB krašto valdyba vėl pa-
skelbė lietuviškosios spaudos
platinimo vąjį. Vąjus pradeda-
mas rugsėjo mėn. ir tęsis iki
metų galo.

Prisipažinkim, kad ne visi lie-
tuviška spauda domimės. Yra net
tokių, kurie nė vieno laikraščio
ar žurnalo neprenumeruoja. Čia
LB padaliniam plati dirva. Rei-
kia tik gerai paruošti planą tam
darbui vykdyti. O spaudą platin-
ti reikia visur — susirinki-
muose, mažesniuose susibūri-
muose, išvykose, vakaronėse.

Švietimo Taryba prisideda
prie spaudos platinimo vąjus.
Kviečia lituanistinių mokyklų
mokytojus, tėvų komitetus ir
mokinius į šį labai svarbų dar-
bą aktyviai įsijungti. Rezulta-
tus pamatysim sausio pradžioje.

Mokytojų, mokytojų,
mokytojų!

Dabar lituanistinėse mokyklo-
se daugiausia dėsto vyresniojo
amžiaus, dar nepriklausomų
Lietuvoje mokslus baigę mokyto-
jai. Turint galvoj, kad lituanisti-
nė mokykla bus reikalinga dar
daugelį metų, labai svarbu, kad
ir lituanistiką baigusią jaunų
mokytojų prieauglis didėtų. Da-
lį jų paruošia Pedagoginis Litua-
nistikos Institutas. Gal sulauk-
sim ir universitetuose lituanis-
tiką baigusią. Tačiau jau dabar
dėtinės visos pastangos, kad re-
tėjančias lituanistų gretas papil-
dytų jaunieji. Negalima sakyti,
kad jų neturim. Tačiau reikia jų
dar daugiau. Ir reikės ilgus me-
tus. Tad mokytojų problema ly-
giai svarbi, kaip ir lituanistinis
švietimas.

Baigdamas pokalbį, Švietimo
Tarybos pirmininkas Br. Juode-
lis pasidžiaugė sėkminga XII
JAV ir Kanados mokytojų studij-
ų savaite, kuriai mokytojai paro-
dė rimtą dėmesį, gilinosi į pro-
blemas ir pasisėmė daug nau-
dingų žinių. Padėkojo lietuviš-
kajai spaudai ir radijo valandė-
lėm už visokeriopą talką ir nuo-
širdžią informaciją, aptariant LB
ir švietimo problemas.

JAV LB Švietimo Tarybos dalis su spaudos atstovais. Sėdi antras iš kairės ŠT pirminin-
kas Br. Juodelis. Nuotr. Jono Tamulaičio

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS
ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės įspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

Šiaurės Afrika. Tunizija. Ro-
dos, taip gerai žinomi vardai.
Tačiau, vos įlipęs į Tunis Air
Boeing 727 Romos Fiumicino
aerouoste, pajunti, kad keliaujai
į kraštą su dar nematytu vei-
du. Patarnautojai tamsesni negu
įprasta Europoje, jų tarpe da-
giau vyrų negu moterų. Moterų,
atrodo, tik dėl kvapo. Jų, tiesa,
maža patarnautojų tarpe, bet jų
kvapų, kvapų... Ir garsai, iš
lėktuvė girdimos muzikos
sprendžiant, saviti. Mįslingi,
pilni ilgesio bei skundo.

Lėktuvu iš Romos į Tunis
trunkama tik trumpą valandą.
Viduržemio jūra tviska popiečio
saulėj. Kur ne kur matai laivus.
Kam jie priklauso? Amerikos V-
ajam laivynui, italų, prancū-
zų, rusų?.. Kairė — Itali-
jos bato galas, dešinė — Sardi-
nijos sala. Tuoj pat būsim virš
Sicilijos. Stromboli ugnikalnis,
salelė, pykniuoją. Lėktuvui ne-
grasus. Etna šią vasarą rami. Net
nespėjus pasijononėti su melsva
Viduržemio jūra, jau girdi ženklą,
jog metas diržu prie sėdy-
nės prisirišti. Kartu pasigirsta ir
patarnautojo įsakymas užgesinti

cigaretės. Jau leidžiamės į Tu-
nis-Carthage aerouostą, kuris
savo takais, lyg pilkais kaspini-
siais, puošia Tunis įlanką. Pats
Tunis miestas, iš viršaus žiūrint,
atrodo padrikas; įlanka judri, o
jos pakrantės apsodintos fabrikais
ir suraižytos vieškeliais, kanalais
ir geležinkeliais.

Aerouoste dar Afrikos nejauti.
“Welcome to Tunis”, angliškai
prašnekina pasų kontrolės valdin-
inkas. Pasveikinimą palydi
šypsniu. Šypsnyus nuoširdus.
Kartu parodo ir keletą auksu ži-
bančių dantų. “Kur apsisitosis?”
paklausia. “Amilecar hotel”, at-
sakau.

“Ar turit ką apmuitinti?” jau
prancūziškai kreipiasi muitinės
tarnautojas. “Nieko.” “Merci!”
atsako. Ir dar “Ma’ salami! (Su-
dievi!)” arabiškai pridėda. Se-
kantis keleivis savo bagažą jau
stumia prieš jį.

Keliauju kartu su prelatu Pau-
liumi Jatuliu. Pastoviai jis gyvena
Romoje ir rausiasi po Vatikano
archyvus, rinkdamas medžiagą
apie Lietuvos istoriją. Prel. Ja-
tulis — retų gabumų ir polin-
kių žmogus. Ne tik kunigas

teologas, bet ir skriptūristas, ir
istorikas, ir šiaip sau žmogus,
su kuriuo smagu pabuvoti. Be
to, ir Karl May, vokiečių kelio-
nių nuotykių rašytojas, didelis ži-
novas. Jis ir sako: “Kaip gaila,
kad nepaėmiau May knygų apie
Tuniziją!” Man išsižiojus, kad
Karl May yra parašęs net 65
romanus, jis tuojau patikslino,
kad 72 yra kur kas tikslesnis
skaičius.

Juokas po juoko, bet Karl May
yra nuostabus knygų apie kelio-
nių nuotykius rašytojas. Įdomiausia,
kad pats niekur neke-
liavo iš savo gimtinio Leipcio.
Mat, jis buvo vokiečiai! Pasakojama,
kad Sorbonos universitetas
Paryžiu paskelbė konkursą
knygai apie dramblis. Atsiliepė
trys garūs mokslininkai: anglas,
lenkas ir vokiečiai. Anglas, nieko
nelaukdamas, nusipirko sau ir
žmonai kelionės bilietą, pasikrovė
lagaminą ir išvyko Indijon.
Jo knyga apie dramblis alsavo
asmeniška patirtim ir domino
medžioklės nuotykius. Lenkas,
nė kiek negaišdamas, sėdo ir
parašė išsamų veikalą “Dramb-
liai ir Lenkija”. Vokiečiai gi už-
sidarė bibliotekon, susikrovė
kalną knygų apie dramblis ir
ėmėsi darbo... Taip buvo ir su
Karl May. Per Tuniziją niekad
nekeliauvo, bet parašė net keletą
knygų apie nuotykingas kelio-
nes per Tuniziją. Prel. Jatulis,
su kreiviu šypsniu, žinias iš gvi-
dų papildydavo nuotykius iš
Karl May. Klausantis net ausys

linko. Žinoma, pats prel. Jatu-
lis yra iškilus pasakotojas.

Amilecar viešbutis yra pačiame
pajūry, tarp Tunis miesto ir Sidi
Abou Said miestuko. Tunis yra
krašto sostinė, o Sidi Abou Said
— vasarvietė ir musulmonų
šventovė. Kadaise kone visas
šis pajūrio lopas buvo Kartagi-
na. Taksiai Tunizijoje tik retai kur
turi kilometražo skaitiklį. Pra-
vartu iš anksto dėl kainos susi-
tarti. Kitaip, kelio galą pasiekus,
tenka brangiai mokėti. Susitarime
su taksistu. Tunis-Carthage
aerouostas yra jautrus turistam.
Pilna įstaigų, kurios tik jiems pa-
tarnauja. Valstybinę turistom
įstaigą galima telefonu susi-
siekti su norimu viešbučiu ir už-
sisakyti sau kambarį. Ir dėl kai-
nos galima susitarti. Amilecar
viešbutis patogus ir palyginti
nebrangus. Turistų jame iš dau-
gelio Europos kraštų, o ypač iš
Prancūzijos. Mat, prancūzai Tu-
nizijoje lyg namie. Kadaise čia
šeimininkavo. Tik po II-ojo pa-
saulinio karo Tunizija tėra ta-
pusi nepriklausoma respublika.
Maloniai priimti aerouoste,
dar maloniau buvom priimti
viešbuty. Jau besiregistruojant,
atsirado stiklas vaisių sunkos.
Tapę viešbučio svečiais, galė-
jom akis ganyti po Tunis įlan-
ką iš savo kambario balkonėlio.
Gyvenom septintame aukšte.

Kartagina po kviečių lauku...

Žemėlapy Tunizija atrodo lyg
liežuvis, kurį Afrika iškišusi

rodo Europai. Čia pasijunti lyg
ant kryžkelės, kur susiraizgo Af-
rika, Rytai ir Vakarai.

Fenikiečiai, punais vadinami,
iš nūdienio Libano, šia kryžkele
susidomėjo. Ėmė steigti koloni-
jas. Viena jų buvo įsteigta 814
prieš Kristų ir tapo labai svar-
biu prekybos židiniu, punų
centru. Jai davė Kirjat Hadaša,
arba Naumiesčio, vardą. Vėliau
ją greitai vadino Kartago, o ro-
mėnai Carthagina; lietuviškai gi
— Kartagina. Ši kolonija tapo
nepriklausoma nuo Fenikijos ir
užėmė iškilą vietą vakarinėje
Viduržemio jūros daly. Savo na-
šaus žemės ūkiu dėka tapo aruo-
du kaimynam. Netrukus Kartagi-
na buvo galinga respublika ir
ėmė kurti savo kolonijas.

Krikščionybė jau persekiojimų
laikais čia stipriai pastatė kry-

žių. Musulmonai kryžių pakeitė
mėnuliu VII a. Be istorinių
vėjų ant šios kryžkelės, neiš-
vengiamai pajunti ir Sahara: aki-
nanti saulė, dykumos augme-
nijos kvapus ir tingumą, kuris
užkrečia. Tačiau tik Tunizijos
kojos tėra Saharaj. Jos galva yra
Viduržemio jūroje, o pilvas —
platus pajūrio laukai ir sodai.
1200 km pakrantė Tuniziją atve-
ria visiem Viduržemio jūros vė-
jam: asmeniniam, kultūriniam,
politiniam, ekonominiam. Ži-
noma, šie vėjai savaite įtakoja
prekybininkus, žvejus, ūkinin-
kus, beduinus arba berberus.

Tunizija — ir liežuvis, rodo-
mas Europai, ir kryžkelė, kur
Europa sutinka Afriką. Norint ją
pažinti, teko įvardinti tai, kas
svarbiau. Apsisprendem pradėti
su Kartagina. (Bus daugiau)

Kartagina, punų miesto likučiai. Nuotr. kun. A. Rubšio

LFB studijų savaitė Dainavoje

ORGANIZACINIAI REIKALAI, ATEITIES DARBAI

Be jau minėtų įvykių ir pasikaitų Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitėje Dainavoje, galime dar pridėti, kad čia lankėsi ir fotografas Vytautas Maželis, fotografavo stovyklaujančius, gražias Dainavos apylinkes, kryžius. Vieną vakarą jis rodė savo menišką skaidrės. Linas Kojelis taip pat vieną popietę papasakojo apie Brazilijos lietuvių gyvenimą. Jis buvo ten nusiųstas padėti organizuoti ateitininkų stovyklos.

Paskaitų metu, diskusijose dažnai buvo kalbama ir apie LFB sąjūdį, pasisakoma dėl ateities darbų. Specialiai LFB organizaciniai reikalai buvo svarstomi rugpjūčio 11, penktadienį.

Kaip tvarkosi LF bičiuliai?

Šiuometu Lietuvių Fronto Bičiulių Tarybą sudaro: pirmininkas P. Algis Raulinaitis, sekretorius — Edmundas Arbas, JAV pirmininkas Juozas Ardys, Kanados pirmininkas Vytautas Aušrotas, prezidento narys — Zigmas Brinkis, Europos LFB pirmininkas dr. Kijetonas Čeginskas, dr. Kęstutis K. Girmius, Juozas Kojelis — „I Laisvę“ redaktorius, Linas Kojelis, Antanas Sabalis, dr. Rožė Šomkaitė.

Centro valdybą sudaro: pirmininkas Juozas Ardys, vicepirmininkai Kazys Kriaučiūnas ir Vladas Butėnas, sekretorė Sofija Dziugienė, išdininkas Jonas Zaideikis, narė Algė Sležienė.

Dr. K. Ambrozaičio žodis

Ilgametis Tarybos pirmininkas, kalbėdamas organizaciniais reikalais, grįžo į 1941, į organizacijos sąjūdžio gimimo metus. Sustabdžius Laikinosios vyriausybės darbą, LF pradėjo politinę ir karinę pogrindžio veiklą, dalyvavo Vliko sudaryme. Po karo LF susiorganizavo, ir pasivadino LF, bičiuliais, stipriai įsijungė į Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių Fondo ir kitų organizacijų įsteigimą, atidavė ir atiduoda daug darbo tom organizacijom.

Dabar reikia persigrupuoti pagal laiko reikalavimus — gyvenimo realybę. Turime siekti tikslų, kurie kartais atrodo nepasiekiami. Turime tęsti darbus, kurie priklauso rezistencinei organizacijai — turime kovoti dėl Lietuvos, visur kelti jos bylą, turime paremti disidentus, nes ir jie yra mūsų tikrieji broliai rezistentai. Ištikimybė savo idealui neįaučia nuovargio.

Europos studijų savaitė

Prieš 25 metus Europos LFB pradėjo studijų savaites, vėliau jos virto bendromis. Šiomet buvo suaktyvinė 25 metų savaitė Freisinge, prie Miuncheno. Ji buvo skirta Lietuvos nepriklausomybės 60 metų suvakčiai paminėti. Dalyvavo 150-170. Iš Detroito buvo nuvykę dr. Vytautas ir Vanda Majauskai. Čia jie ir padarė pranešimą, kas ten skaitė paskaitas ir t.t.

Brazaičio monografija

Dr. V. Majauskas pirmininkauja fondui, kuris rūpinasi išleisti prof. J. Brazaičio monografiją ir jo raštus. Monografiją rašo dr. Juozas Girmius, darbą jau įpusėjęs. Užplanuojama išleisti ir kiti raštai. Aukų šiam reikalui surinkta 24,000 dol.

Kiti leidiniai

Viktoras Naudžius tvarko „I Laisvę Fondo“ reikalus. Jis paskelbė, kad bus išleista papildyta dr. J. Girmiaus „Tauta ir tautinė ištikimybė“, antroji laida. Išleidžiama ir J. Daumanto „Partizanų“ III-jai laida. Abi knygos yra išsisėmusios, pareikalaivimas gi esąs nemažas. Iki šiol fondas išleido 9 vertingas knygas.

Siūlo statyti kryžių

Dainavos kalneliuose yra organizuojamas kryžių kalnas, kad nuolat primintų Lietuvą ir religijos persekiojimą. Dr. K.

Ambrozaitis siūlo pastatyti Dainavoje kryžių mirusių LF bičiulių atminimui... Būtų įrašytos Brazaičio, Padalio, Prapuolenio ir kitų pavardės. Tam reikalui siūloma sudaryti komisiją.

Platinti spaudą

Kviečia skaityti ir platinti LKB Kronikas, remti „I Laisvę“ žurnalo leidimą. Žurnalas nors iš savo prenumeratų išsilaiko, bet pagirtinas ir Detroito-Windsoro sambūrio pavyzdys. Jie finansavo ir vieno „I Laisvę“ numerio išleidimą.

Tarybos pranešimai

Pirmininkas P.A. Raulinaitis pranešė, kad Taryba posėdžiavo Chicagoje ir Toronte. Linas Kojelis, baigęs politinius mokslus, paskirtas LFB atstovu Vlike.

Galutinai priimta LFB credo redakcija, kuri bus paskelbta šiais metais. Peržiūrėtas ir pataisytas statutas.

Valdybos pranešimai

Pagal J. Ardžio, pirmininko, pranešimą, va ldyba turėjo 9 posėdžius, suorganizavo antrą studijų ir poilsio savaitę. Organizuojant daug padėjo Detroito bičiuliai A. Vėlavicius, Marija ir Vytautas Petručiai. Leidžiamas biuletenis, kurį redaguoja pats pirmininkas J. Ardys. Daug bičiulių yra įsijungę į kitų organizacijų veiklą.

Balys Raugas kalbėjo apie JAV LB veiklą, apie Krašto valdybos ryšius su Baltaisiais Rūmais, kvietė visus informuoti amerikiečių spaudą apie krašto padėtį, disidentus, žmogaus teisių pažeidėjus.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniaus akademinių operos ir baleto teatras sezono pradžiai studentams parodė „Traviatą“, o iškilmingam atidaryme pakartojė pavarą statytą R. Wagnerio „Skrąjojantį olandą“. Iš vyriausio to teatro dirigento Jono Aleksos duoto spaudai pasikalbėjimo sužinome, kad pirmoji šio sezono premjera bus būsianti M. Morozovo baletas vaikams „Daktaras Aiskauda“ (baletmeisteris E. Bukaitis, dirigentas V. Viržonis, dailininkė D. Ūsaitė). Lapkričio mėnesį būsia atnaujinti V. Klovos „Pilenai“ (režisierė V. Mikšaitė, dirigentas R. Geniušas, dailininkas F. Navickas). Gruodžio mėnesį naujai statomas G. Rossinio „Sevilijos kirpėjas“ (libretą naujai išvertė R. Skučaitė, režisierius R. Siparis, dirigentas J. Aleksa, dailininkė I. Birulia). Jau kitų metų pradžioje numatoma A. Lorcingo operos „Brakonierius“ premjera. M. Čiulakio baletą „Dviejų ponų tarnas“ Vilniuje statys leningradietis rusas N. Bojarčikovas. Šį sezoną dar numatoma statyti S. Prokofjevo operą „Sužadėtušės vienuolyne“ ir B. Bartoko operą „Mėlynbarzdžio pils“. Žiemės metu numatomos Vilniaus teatro gastrolės Rygoje, o Rygos teatro — Vilniuje. Jau rugsėjo mėnesį Vilniuje lankysis „Estonijos“ teatro baletas. Iš solistų dirigentas išskirtinai mini A. Stasiūnaitę, J. Čiurilaitę, R. Tumuliauskaitę, E. Kaniavą, E. Vasilevskį, jaunus dainininkus B. Tamašauską, J. Valucką, C. Nausėdą. Į Milano La Scala stažuotis išvyksta solistė I. Milkevičiūtė.

— Apie Kauno muzikinį teatrą spaudai pasakoja jo direktorius Vytautas Blažys. Teatras sezoną pradėjo rugpjūčio 20-27 išvykomis į Šiaulius, Panevėžį, Alytų, Varėną, Rodė E. Ptičkino muzikinę komediją „Bobų maištas“. Oficialiame atidaryme parodyta žiūrovams G. Guberniko muzikinė komedija „Meile nežaidžiama“ (režisierius G. Žilys, dirigentas S. Domarkas, baletmeisteris E. Bukaitis, dailininkė D. Jurginienė). Spalio

Lietuvių Frontas gyvuoja ir dirba pozityvų darbą, nekreipdamas daug dėmesio į priekaištus, kuriuos jam daro kraštutinė dešinė ir kraštutinė kairė per savo spaudą.

Sveikinimai

Stovyklos dalyviai pasirašė sveikinimą LB garbės pirmininkui Stasiui Barzdukui, kuris tuo metu su paskaitomis buvo lituanistikos kursuose. Ir šiaip neperstipriausia sveikata neleidžia jam daug keliauti.

Panašus sveikinimas pasiųstas ir Vytautui Vaitiekūnui.

Dr. A. Damušio kalba

Nuleidžiant vėliavą rugpjūčio 13, dr. Adolfas Damušis pasakė kalbą, ryškindamas organizacijos ideologiją ir jos angažavimąsi. Kalbėjo apie sąjūdžio vidinę dviasį, kuri įpareigoja, jungia ir kaip šviesos žibūrys veda prasmingu keliu. Mūsų kelias yra sąžinės balso kelias. Prisiminė disidentus, kaip tiesos gynėjus, ir kvietė būti tiesos pušėje, parodyti aukos dviasį ir drąsiai pasipriešinti melui. Veržimasis į tiesą ir teisingumą yra amžinas ir neužslopintas. Ateitis jam ir priklauso.

Atsisveikino

Be dr. Adolfo Damušio, dar atsisveikino ir pirmininkas Juozas Ardys ir pranešė, kad kitų metų studijų savaitė bus Kennebunkporte pas tėvus pranciškonas. Ja galės plačiau pasinaudoti Atlanto pakraščio bičiuliai. Savaitė bus rugpjūčio paskutinę savaitę. A.K.

Putnamo seselių vienuolynas ir koplyčia

Jubiliejinės išskilmės spalio 15 Putname

Spalio 15 sueina 60 metų, kai arkivyskupas Jurgis Matulaitis Lietuvoj, Marijampolėj, įkūrė lietuvių vienuoliją. Lapkričio 20 sueina 80 metų nuo Jurgio Matulaičio įšventinimo į kunigus.

Iš kun. St. Ylos knygos apie arkivyskupą sužinom, kad Jurgis Matulaitis, jau būdamas kunigu, 1909 padarė marijono įžadus ir tuoj pradėjo organizuoti, atstatyti marijonų vienuoliją.

1914 jis tarėsi su vysk. Pr. Karevičium apie lietuvių vienuoliją.

kurioje peržvelgiamas L. Tolstojaus gyvenimas, jo kūryba, skelbtos idėjos ir jo kūrybos įtaka lietuvių literatūrai.

— Keramikų seminare Kuršenuose dalyvavo meistrai iš Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Marijampolės, Vilkaviškio, Kybartų, Užvenčio ir kitų vietų. Parodoje buvo per 400 keramikos darbų. Atžymėti buvo Puodžių puodžiaus J. Damkaus sąsčiai, B. ir B. Radekų vazos, K. Songailos dekoratyvinės lėkštės, A. Jonušienės ir J. Vilimo servizai, J. Vaidilauskienės švilpynės. Ateityje numatoma Kuršenuose įkurti Keramikos muziejų.

— Liaudies meno festivalyje Bulgarijoje dalyvavo Valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų ansamblis „Vėtrungė“ ir Plungės kultūros namų šokių sambūris „Sąvartukas“. Pr.N.

nuolijos steigimą. Karo metu plano vykdymas buvo neįmanomas.

1918 Jurgis Matulaitis ėmėsi ruošti marijonų vienuolijai instrukcijas. Taip pat aktyviai ruošėsi ir lietuvių vienuolijos steigimui. Jau prieš karą buvo pasiuntę dvi lietuvaiteis į Šveicariją atlikti noviciato, o pačioj Marijampolėj rado dar šešias lietuvaiteis, norinčias stoti į vienuolyną. Pats paruošęs vienuolijai įstatus, pavadino ją Nekaltai Pradėtosios Švenčiausios Panos Marijos vargdienų seserų kongregacija. Jau ir vienuolyno viršininkė buvo paskirta, kai 1918 spalio 15 Seinų vyskupas A. Karosas patvirtino kongregacijos į-

status. Vienuolyno branduolį sudarė tik aštuonios merginos.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys yra atlikusios daug darbų. Amerikoje kurtis pradėjo iš Lietuvos atvykusios penkios seserys. Nors skaičium kongregacija nėra didelė, bet per 60 metų sėkmingai vykdo savo įsteigėjo arkivyskupo Jurgio Matulaičio valią.

Jubiliejaus išskilmės įvyks spalio 15 Putname.

11 val. ryto vienuolyno koplyčioj bus koncelebruojamos padėkos mišios su vysk. Vincentu Brizgiu.

12:30 val. p.p. Matulaičio Namų salėj bus pietūs ir meninė programa, kurią atliks mažai šiame pakrašty girdėta, bet gerai žinoma solistė Roma Mastienė, viešnia iš Chicago.

Albina Lipčienė

Arkivysk. Matulaičio vienuolės — suaktyvininkės

(atkelta iš 3 psl.)

yra pilnatvės, visumos, vilties, tikėjimo, meilės dvasia, pilna dinamikos ir aukos, drąsos ir ištvėrmės. Ši dvasia yra gyva jo įkurtoj vienuolijoje. Gyva ne tuo paprastu, ramiu žėrėjimu, kuris išauka normaliais laikais, vienuoliškų šiltadaržių atokaitoj. Ji gyva dramatišku nerimu, dideliu susirūpinimu ir nemažom pastangom bei aukom.

Visuomenė jaučia tą dviasį,

nes ji spinduliuoja ir skleidžiasi per asmeninius sąlyčius ir visuomeninius darbus. Jaučia, kad tos seserys yra kažkuo artimos — gal tais pačiais rūpesčiais, nors ir skirtingai išgyvenamais, gal tom pačiom pastangom, paženklintom panašia kančia ir auka. Visuomenė džiaugiasi seselių užmojais, remia jų darbus, prisimins jas ir šių suaktyvėjų progą — bent savo gerais linėjimais.

Stasys Yla

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740

Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITE PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

8

Nėra buvę nė vienos mokytojų studijų savaitės, konferencijos ar bet kokio kitokio mokytojų susibūrimo, kuriuose nebūtų buvę kalbėta apie mokslo priemones. Atsimenu, pačioje pirmoje ir antroje studijų savaitėse buvo smulkiai nagrinėti bei vertinti beveik visi tuo metu lituanistinėse mokyklose vartoti vadovėliai ir pratimų knygos. Buvo pasisakyta dėl jų tinkamumo ar trūkumų, paskaitose buvo mėginta duoti praktiškų nurodymų, kaip juos vartoti, ir, sekant vienu ar kitu vadovėliu, buvo pateikta net konkrečių pamokų planų.

Tie visi minėti nagrinėjimai ir kritika buvo geros gairės tiems mokytojams, kurie ruošė ir leido vėlesnes vadovėlių ir pratimų laidas. Deja, tų naujesnių laidų labai maža teatsirado, o jei kai kurios ir pasirodė, tai jos beveik maža kuo tesiskyrė nuo ankstesniųjų laidų, taip, kad daugelis tų vadovėlių, kurie buvo vartojami iki pirmosios studijų savaitės, t.y. maždaug prieš dvyliką metų, yra tebevartojami ir dabar.

Užtat ir šioje XII studijų savaitėje žymią svarstybę vietą turėjo taip pat mokslo priemonės, nes buvo jaučiamas ir pabrėžtinai reiškiamas didelis naujesnių ir labiau dabartinei lituanistinei mokyklai pritaikytų vadovėlių ir mokslo priemonių poreikimas.

Kodėl gi reikia naujų mokslo priemonių

Kas nedirba lituanistinėje mokykloje arba neleidžia jį sąsavo vaikų, kitaip sakant, kas toliau stovi nuo lituanistinio švietimo, tam gali kilti klausimas, kam gi iš tikrųjų reikia kokių naujų vadovėlių, juk lietuvių rašto kalba nėra pasikeitusi, juk Lietuvos istorija visuomet lieka ta pati, Lietuvos geografija irgi daugiau ar mažiau yra ta pati.

Taip, jeigu pavyzdžiui imsimė lietuvių kalbą, ji yra vis dar ta pati, bet mokiny, kuris yra jos mokomas, toli gražu jau visai nebe toks pats. Nereikia didelės išminties ir patyrimo suprasti, kad vienaip ir iš vienkio vadovėlių buvo vaikas mokomas Lietuvoje, kur jis svetimos kalbos ne tik nemokėjo, bet dažniausiai nebuvo jos net girdėjęs, ir kitaip ir iš kitokių vadovėlių jis turėtų būti mokomas dabar čia Amerikoje, Brazilijoje, Argentinoje ar Australijoje, kur vaikas apie 90% viso dienos laiko kalba svetima kalba, bet dar pakalba lietuviškai, kur aplinka yra visai kitokia negu Lietuvoje, kur Lietuvoje išleistuose aukštesnėms klasioms vadovėliuose jis rastų daugiau nesuprantamų negu suprantamų žodžių, ir dar kitaip mokyti ir dar kitokios mokyklos priemonės reikėtų vartoti mokant tuos vaikus, kurie jau lietuviškai ne tik nebekalba, bet ir mokytojo aiškinimų klasėje lietuvių kalba jau beveik visai nebesupranta. Štai dėl ko pirmoje eilėje ir keliamas naujų, dabarčiai pritaikytų mokslo priemonių klausimas.

Antra priežastis, kuri verčia reikalaui naujų mokslo priemonių, tai ne tik mokinių, bet ir pačių mokytojų kokybės pakitimas. Yra atėjusi nauja mokinių generacija, ir yra jau iš lituanistinių mokyklų išaugusi nauja mokytojų generacija, kuriai reikia ne tik naujų dėstomų dalykų vadovėlių, bet ir rašytų vadovų, kaip tų ar kitą dėstomą dalyką mokiniams pateikti. Amerikoje ir kituose kraštuose ne tik svetimų kalbų, bet ir vietinės krašto kalbos mokytojams yra išleidžiami vadovai, angliškai vadinami manuals, teacher's guides, syllabus ir kitaip, kuriuose duodami nurodymai, patarimai, net atskirų pamokų pavyzdiniai planai, kaip dėstoma dalyką suskirstyti, kad jis būtų per metus išeitas, kaip jį lengviau išaiškinti moki-

niui, kad geriau suprastų ir jį įsivaintų.

Ir ne tik lietuvių kalbai reikiama naujų, daugiau dabarties sąlygoms pritaikytų vadovėlių ir kitų mokslo priemonių, pirmoje eilėje su mokinių aplinkai artimų daiktų pavadinimais, su jiems labiau suprantamesnėmis savokomis, bet, kaip jau anksčiau esu minėjęs, rašydamas apie J. Jasaičio paskaitą ir diskusijas, ir faktų nušviesti pokario laikotarpio gyvenimo sąlygoms okupuotoje Lietuvoje.

Laiko reikalavimams tinkančių vadovėlių mes nedaug turime. Daugumas mūsų vadovėlių parašyti tokio lygio mokiniams, kurie atvažiuoja į Ameriką iš Vokietijos ir kitų Europos kraštų, kurie dar puikiai kalbėjo lietuviškai ir suprato klasėje kiekvieną mokytojo žodį. Dabar gi jau yra mokomi tos mokinių kartos vaikai, net vaikaičiai (anūkai). Tai yra milžiniškas skirtumas. Dėl to dabar jiems, šitai mokinių kartai, ir reikia naujų mokslo priemonių ir visai naujų metodų, tokių, kurie jiems suprantamesni, tokių, kurie daugiau ar mažiau panašesni į gyvenamojo krašto mokyklų, kurias jie lanko, metodus, kad vaikas, atėjęs į lituanistinę mokyklą ir mokymasis kad ir gimtąją šeimos, bet vis tiek nelengvą kalbą gramatikos ir rašybos atžvilgiu, rastų bent jam pažįstamą metodą, kuriuo jis mokosi krašto kalbos.

Šitokios problemos, liečiančios mokslo priemones, buvo svarstomos studijų savaitėje.

Konkretūs mokytojų pasiūlymai ir pageidavimai

Gana griežtai buvo pasisakyta apie mūsų vadovėlių netinkamumą dabartinėms sąlygoms ir kitų mokslo priemonių trūkumą lituanistinėse mokyklose ypač mokyti A. Rinkūno, kun. A. Saulaitis ir dr. S. Ramanauskienės.

A. Rinkūnas, ilgą laiką dirbęs Kanados viešosiose mokyklose ir būdamas gerai susipažinęs su kanadiška švietimo sistema, rekomendavo mūsų lit. švietimą su visomis mokslo priemonėmis modernizuoti. Jis yra už vadinamąsias mokomąsias dėses, kuriose yra serijos kiekvienam dalykui sistemingai suplanuoti klausimų, surašyti ant atskirų kortelių (kiekvienam atskiram dalykui gali būti skirtingos spalvos) su nurodymais, kur tų medžiagą atsakymui į klausimą rasti taip, kad mokiny gali pats savarankiškai dirbti ir parašyti pagal duotą klausimą net rašinėlių ar referatą.

Jo manymu, reikėtų mūsų mokykloms pagaminti gerą spalvotą mokomąjį filmą. Ir ne vieną, bet daugiau. Pvz., jis mano, kad būtų gera užrekoruoti mokykloms kokią gerą lietuviško teatro vaidinimą ir k.

Kun. A. Saulaitis, būdamas gerai susipažinęs su lietuvių gyvenimu ne tik čia, bet ir Pietų Amerikoje ir su abiejų Amerikų švietimo sistemomis, dirbęs ir dar vis labai sėkmingai tebedirbęs su jaunimu ir gerai žinąs, kaip prie to jaunimo prieiti, kaip jį net ir ne visai įdomiais dalykais sudominti, kaip jam dalykus perteikti, kad jis juos lengviau suprastų, teigė, kad mūsų švietimo sistema atsilikusi bent 20 metų. Atsilikusi metodų srityje ir kitose srityse, kaip vaizdinės priemonės, suaugusių, net tėvų švietimas, kad per juos gaustumė daugiau mokinių į lituanistines mokyklas ir pan.

Dr. S. Ramanauskienė, studijavusi psichologijos ir pedagogikos mokslus, dirbanti toje srityje pas amerikiečius ir dėstanti Hartfordo lit. mokykloje, irgi buvo tos nuomonės, kad esame toli atsilikę nuo amerikiečių ir turėtumėm kuo greičiau ir vadovėlius, ir kitas mokslo priemones sumoderninti. Jos nuomone, reikėtų daugiau tokių vadovėlių ir pratimų, kad mokiny, juos vartodamas, galėtų pats vienas dirbti tik su minimalia mokytojo pagalba. Ji turėjo galvoje to-

XII mokytojų studijų savaitės dalyviai (ne visi) pirmą dieną. Antroje eilėje iš k. sėdi: K. Mileris (Hamiltonas), T. J. Vaišnys (Chicago), J. Simanavičius (Kanados LB Krašto Valdybos pirm.), V. Stanevičienė (Kanados Šviet. Komiteto pirm.), vysk. A. Deksnys, JAV Šviet. Tarybos pirmininkas Br. Juodelis, O. Razutienė (Kalifornija), A. Rinkūnas (Torontas) ir L. Tamošauskas (Kanados Šviet. Komiteto garbės pirm.). Straipsnio autorius A. Masionis dešinėje su languotu švarku.

DR. ELONA VAIŠNIENĖ PREZIDENTINĖJ KOMISIJOJ

JAV prezidentas J. Carter rugsėjo 15 paskelbė sąrašą 21 asmens prezidentinės komisijos svetimom kalbom ir tarptautinėm studijom. Tarp garsių mokslininkų, akademikų, visuomenininkų ir politikų tame sąraše yra ir lietuvi visuomenininkė, dviejų vaikų motina dr. Elona Marijošiūtė-Vaišnienė iš Mt. Carmel, Conn. Baltųjų Rūmų spaudos sekretoriaus išleistame komunikate dr. E. Vaišnienė pristatyta kaip "spaudos bendradarbė ir veikli JAV LB darbuotoja, buvusi Yale universiteto komunikacijos srities specialistė".

Prezidentiniu potvarkiu įkurta minima komisija yra įpareigota vesti apklausinėjimus, tyrimus ir studijas, siekiant pakelti amerikiečių domėjimąsi ir pajėgumą svetimų kalbų mokymosi ir tarptautinių studijų klausimuose. Taip pat komisijai teks rekomenduoti, kaip paruošti reikiamus specialistus sėkmingam tarptautinių santykių puoselėjimui per valdines ir privačias institucijas. Komisija ieškos priemonių pašalinti svetimų kalbų specialistų trūkumui valdinėse įstaigose. Ji tiesiogiai bus atsakinga JAV prezidentui. Jos veikla bus finansuojama iš JAV švietimo įstaigos turimų fondų.

Dr. Vaišnienė turi mokslo laipsnius iš Annhurst (BA) ir Bostono (MA) kolegijų ir doktoratą prancūzų literatūros srityje iš Yale universiteto. Studijas, turėdama Prancūzijos valdžios stipendiją, yra gilinusi Sorbonos universitete, vėliau Kanadoje. Straipsniais kultūrinio pluralizmo klausimais yra bendradarbiavusi New York Times, Christian Science Monitor, New Haven Register, kuriame taip pat ketverių metų turėjo savo

(Bus daugiau)

Dr. Elona Vaišnienė šiomis dienomis prez. J. Carterio paskirta į prezidentinę komisiją svetimom kalbom ir tarptautinėm studijom.

toja, buvusi Yale universiteto komunikacijos srities specialistė".

Prezidentiniu potvarkiu įkurta minima komisija yra įpareigota vesti apklausinėjimus, tyrimus ir studijas, siekiant pakelti amerikiečių domėjimąsi ir pajėgumą svetimų kalbų mokymosi ir tarptautinių studijų klausimuose. Taip pat komisijai teks rekomenduoti, kaip paruošti reikiamus specialistus sėkmingam tarptautinių santykių puoselėjimui per valdines ir privačias institucijas. Komisija ieškos priemonių pašalinti svetimų kalbų specialistų trūkumui valdinėse įstaigose. Ji tiesiogiai bus atsakinga JAV prezidentui. Jos veikla bus finansuojama iš JAV švietimo įstaigos turimų fondų.

Dr. Vaišnienė turi mokslo laipsnius iš Annhurst (BA) ir Bostono (MA) kolegijų ir doktoratą prancūzų literatūros srityje iš Yale universiteto. Studijas, turėdama Prancūzijos valdžios stipendiją, yra gilinusi Sorbonos universitete, vėliau Kanadoje. Straipsniais kultūrinio pluralizmo klausimais yra bendradarbiavusi New York Times, Christian Science Monitor, New Haven Register, kuriame taip pat ketverių metų turėjo savo

(nukelta į 7 psl.)

— Amerikos Lietuvių Tarybos 38-sis metinis suvažiavimas įvyks spalio 21, šeštadienį, 9 val. ryto Lietuvių tautiniuose namuose, Chicagoj.

— Pavergtųjų Europos Tautų generalinio komiteto metinis posėdis įvyko rugsėjo 14 New Yorke, Vliko patalpose. Apžvelgus praeitos kadencijos veiklą, įvertinta tarptautinė padėtis, numatyti ateities darbai, išrinkta valdyba kitim metam: Stefan Korbonski (lenkas) — pirmininku, dr. Bronius Nemickas — vicepirmininku, Miron Butario (vengras) — išdininku, Feliks Gadomski (lenkas)—generaliniu sekretorium. Dr. B. Nemickas perrenkamas tom pareigom jau trečiai kadencijai. (E)

— Lietuvių šeimos tradicijos, nauja Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos išleista didžiulė knyga, Chicagos visuomenei bus pristatyta spalio 20, penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo Centro vakaronės metu.

— Dail. St. Krasausko poptinė grafikos paroda vyks Chicagoj, Jaunimo Centre, spalio 13-22.

— Skulpt. Aleksandro Marčiulionio skulptūros darbų paroda Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoj, vyks spalio 20-29.

— Dail. Jurgio Račkaus meno paroda įvyks Toronte, Prisiėlimo parapijos parodų salėje, spalio 28-29. Parodą globėja KLK Moterų dr-jos skyrius.

— Mississauga, Ont., Šv. Jono Krikštytojo — Lietuvos Kankinių parapijos 50 metų sukaktis ir kun. Petro Azubalio klebonavimo 30 metų sukaktis švenčiama spalio 14-15 Anapily. Pamaldose dalyvaus Toronto vyskupas pagalbinkas Aloyzas Ambrosio. Salėj meninę programą atliks smuikininkai Mazurkevičiai.

— Lietuvių Skautų Sąjungos 60 metų sukaktis Toronte paminėta spalio 1. Programoj dalyvavo LSS tarybos pirmios pirm. v.s. Lilė Milukienė, pianistas Antanas Smetona, poetas Stasys Santvaras.

— Solistės Danos Stankaitytės rečitalis Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks spalio 22.

— Ketvirtoji Baltijos kraštų konferencija įvyks spalio 20-28 Vokietijoje, Lueneburge.

— Clevelando Ramovėnų choro penkerių metų sukakties minėjimas įvyks spalio 21 Lietuvių Namų apatinėje salėje.

— LB Brighton Parko apylinkė Chicagoje lapkričio pabaigoje rengia 25 metų sukakties minėjimą. Ta proga Jaunimo Centre rengiama Brighton Parko apylinkėje gyvenančių dailininkų ir fotografų darbų paroda.

— Iš Stasio Barzduko gyvenimo ir darbų filmą pagaminti ėmėsi iniciatyvos Lietuvių Fronto Bičiuliai. Šiam uždaviniui atlikti pakviestas Lietuvių Foto archyvo vedėjas kun. Algimantas Kezys, SJ. Pastangas remia ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kurios pirmininku ilgesnį laiką buvo St. Barzdukas.

— Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas ir balius įvyks lapkričio 4 Clevelande, Lietuvių namuose.

— Lietuvių Skautų Sąjungos 60 metų sukakties minėjimas Clevelande įvyks lapkričio 5.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Armonas, Hartford, Conn., B. Kukys, Woodhaven, N.Y., V. Norkus, Great Neck, N.Y. Užsakę kitiem: S. Poderys, Sudbury, Canada — dr. L. Piro, Rochester, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiometam tik 10 dol. Atnaujinant — Darbininko prenumerata visiem 13 dol. metam.

SCHUYLER SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, N.J. 07032

Tel. 991-0001 or 991-7260

Serving the Community 54 Yrs.

8% a year

8-year term, Minimum \$4,000

7 3/4% a year

6-year term, Minimum \$4,000

in addition to its regular Savings Certificates:

7 1/2% a year

4-year term, Minimum \$4,000

6 1/2% a year

2-year term, Minimum \$2,500

— Substantial interest penalty is required for early withdrawal — Limited Subscriptions — 5 1/4 % a year is paid on regular savings accounts, from day of deposit to day of withdrawal. Provided \$10.00 remains to end of quarter. Save or withdraw any amount anytime.

— All Rates Compounded Daily —

Savings Insured to \$40,000 by the Federal Savings & Loan Insurance Corp.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 ir jų padėjų naujų valdybų supažindinimo išklmės įvyko rugsėjo 24 lietuvių svetainės didžiojo salė. Dalyvavo ir Marylando bei Baltimorės Amerikos legionierių organizacijos viršininkai. Lietuvių Posto naują valdybą sudaro: komendantas Leo Cavanaugh, vicekomendantas Kazys Sarpalis, adjutantas Jonas Stefura, kapelionas kun. Antanas Dranginis, teisėjas Edmundas Bartas, išd. Algirdas Bucevičius, maršalka Philip Battaglia, patarėjų komiteto nariai Stasys Milunaitis, Bob Denman, Kęstutis Galeckas ir George Sweeney. Padėjų valdybą sudaro: pirmininkė Eugenija Pazneikienė, vicepirmininkė Mary Byrne, sekr. Elena Mazz, išd. Shir-

ley Colley, maršalka Jean Battaglia, kapel. Lilė Walsh, vėliavų sargai Evelyn Smith ir Catherine Byrne.

Tarptautinis rožančiaus paradas įvyko Baltimorėj sekmadienį, spalio 8. Įvairių tautų žmonės iš visos Baltimorės susirinko į Šv. Alfonso bažnyčią trečią valandą popiet. Po trumpo pasveikinimo žodžio žmonės įstojo į parada prie Šv. Alfonso bažnyčios ir žygiavo į Charles Plaza Baltimorės miesto centre, kalbėdami rožančių įvairiomis kalbomis. Maldininkai sukalbėjo visas tris rožančiaus dalis, meldamiesi dėl pasaulio taikos ir dėl šeimų dvasinės vienybės. Charles Plaza buvo sukalbėta Marijos litanija. Nemažas skaičius lietuvių dalyvavo pamaldose. Maldininkai sugrįžo į Šv. Alfonso bažnyčią, kur baigėsi pamaldos su pamokslu ir palaiminimu Švč. Sakramentu.

Parapijos kunigai dalyvavo pamaldose.

40 valandų atlidai Šv. Alfonso parapijos bažnyčioje prasidėjo spalio 15, sekmadienį, su 10 val. iškilmingomis mišiomis. Šv. Alfonso mokyklos vaikučiai dalyvavo mišiose ir procesijoje. Atlaidai baigsis spalio 17, antradienį, 7 v.v. mišiomis ir procesija. Parapijos kunigai kviečia visus kuo gausiau dalyvauti šiuose atlaiduose.

Lietuvių Posto 154 legionieriai kviečia visus į jautienos kepsnių balių sekmadienį, spalio 15, Eastern Center salė, Eastern Avenue. Be jautienos, bus ir kitų valgių bei gėrimų. Balias prasidės 1 val. popiet ir tęsis iki 6 val. vak. Bus ir loterija su įvairiais laimėjimais. Šokiam gros geras orkestras. Bilietus galima įsigyti pas legionierius.

Daina, vyrų choras, kiekvieną ketvirtadienio vakarą repetuoja lietuvių svetainės klavų kambari. Energinga dirigentė Cheryl Toboll ne tik diriguoja vyrų chorui, bet taip pat ir naujai sukuriamam moterų chorui, kuris repetuoja lietuvių svetainėje. Vyrų choro pirmininkas kun. A. Dranginis kviečia visus lietuviškų giesmių ir dainų mėgėjus įsijungti į chorą.

Halloween vakarą rengia Šv. Alfonso suaugusių klubas spalio 30 Šv. Alfonso mokyklos salė. Pradžią 8:30 val. vak. Bus skanių valgių ir įvairių gėrimų. Už gražiausius ir įdomiausius kostiumus ir kaukes bus skiriamos dovanos. Visi nariai kviečiami gausiai atsilankyti.

Jonas Obelinis

PHILADELPHIA, PA.

Radžio valandėlės sukakties minėjimas

Balandžio 11 suėjo 25 metai kaip Philadelphiajioje veikia naujųjų ateivių įsteigta Bendruomenės Balso radijo valandėlė. Laiko stikuriuose keitėsi jos programos, jų vedėjai bei klausytojai. Valandėlė išgyveno įvairias, daugiausia finansines krizes. Nežiūrint visokių sunkumų, ji išsilaikė 25 metus ir mūsų bendruomeniniame gyvenime suvaidino didelį vaidmenį. Radijo programose atsispindi visas kolonijos ir apylinkių kasdieninis, kultūrinis, visuomeninis gyvenimas. Tai efektingiausia didelės svarbos turinti informacijos priemonė.

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės apylinkė šią reikšmingą sukaktį ruošiasi paminėti didžiuliu koncertu, kurio programą atliks trys žinomos solistės: Ona Pliuskonienė, Genė Ugiaskienė ir Ona Šalčiūnienė. Repertuaras bus įdomus ir įvairus — solo, duetai ir trio.

Rašytojas Vytautas Volertas, Pietinės New Jersey LB apylinkės pirmininkas, tars žodį. Bus pagerbtas ilgametis radijo programų vedėjas Henrikas Savickas.

Šokiam gros Philadelphiajioje populiarus Jono Puodžiūno orkestras, veiks turtingas bufetas ir baras.

Koncertas įvyks spalio 21, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Avenue.

Radžio valandėlė bando išsilaikyti iš skelbimų ir aukų. Įplaukos, palyginus su vis didėjančiomis išlaidomis, yra neperdidžiausios. Todėl dėl finansinių trūkumų dažnai yra pavojus programas nutraukti. Ir šiuo metu radijo valandėlės biudžetas sunkiai subalansuojamas.

Minėjimo rengėjai viliasi, kad Philadelphiajioje ir apylinkių lietuviai, kurie kiekvieną savaitę klausosi radijo programų, jaus reiką atsilankyti į koncertą, pasigrožėti jo gražia programa ir bent truputį prisidėti prie valandėlės finansinių sunkumų palengvinimo.

Kurie negalės minėjime — koncerte dalyvauti, sukakties proga prašomi prisijusti auką. Visų bendromis pastangomis vėl ilgai galėsime džiaugtis Bendruomenės Balso radijo valandėlės programomis.

B. Všk.

WATERBURY, CONN.

New Yorko jaunimas moterų klubo balių

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterburio klubo narės po vasaros atostogų kruopščiai ruošiasi savo tradiciniam rudens baliui, pasikviesdamos talkon balsingą ir šaunų New Yorko jaunimo ansamblį Sutartinę, kuris savo įdomiu repertuaru waterburiečiams ir apylinkės lietuviams suteiks jaunatviškos atgaivos. Ansamblui vadovauja Dalia Sakaitė ir Viktoras Ralys.

Balius įvyks spalio 21, šeštadienį, Šv. Juozapo lietuvių parapijos gražioje ir erdviojoje salėje.

Svečiai bus vaišinami įvairiais skoningais klubo narių namie gamintais valgiais, o geram orkestrui grojant, bus galima smagiai šokti lietuviškus ir amerikietiškus šokius. Taip pat veiks įvairių vertingų laimėjimų loterija.

Norintiems dalyvauti vien tik koncertinėje programos daly bus pristatyta papildomai kėdžių.

Waterburio ir apylinkių lietuvių maloniai kviečiami pabendrauti ir linksmai praleisti laiką šiame balių ir tokiu būdu paremti savąjį jaunimą.

Stalais pasirūpinama iš anksto Spaudos knygyne, 10 John St., Waterbury, Telefonas: (203) 756-5173.

kė

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Floridos Amerikos Lietuvių Klubo narių susirinkimas kviečiamas spalio 28. Bus svarstomi Tarptautiniam Festivaly dalyvavimo ir kiti aktualūs klausimai.

Klubų sezono atidarymas įvyks spalio 22, sekmadienį, 2 val. pietų metu. Po pietų klubo meniniai vienetai atliks programą.

Latviai parodė iniciatyvą, kad lietuviai, latviai ir estai bendrautų ne tik politinėje, bet ir socialinėje srityse. Lietuviai tam pritarė. Pirmas bendras susipažinimo vakaras — pobūvis įvyks 1979 pirmojo pusę.

Moterų Sąjungos 76 kuopa poatostoginį susirinkimą sukvietė Seimole Parle. Nutarta kuopos dvasios vado ir lietuvių kolonijos klebono tėv. Tado Degučio gimtadienį atžymėti kita išvyka į gamtą spalio 19, ketvirtadienį, 12 val. Seminole Parke. Bus tiekiami karšti pietūs. Pereitame susirinkime — išvykoj Kazys Gimžauskas padarė platų pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą Toronte, apie dainų šventę ir kitus įvykius.

Tautos šventės minėjimas surengtas rugsėjo 10 St. Petersburgo LB apylinkės iniciatyva. Mišias koncelebravo prel. J. Balkūnas ir kun. J. Gasiūnas. Pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Lietuvių klube dr. H. Lukaševičius skaitė paskaitą apie gyvybinius mūsų tautos reikalus. Fantaziją "Pramžius padarė gyvenimą šimtmečius gulėjusius kapuose galiūnus ir vaidilą" atliko S. Vaškienė, P. Armonas, A. Mateika, S. Velbasiš ir S. Vaškys. Šauliai bažnyčioje ir salėje dalyvavo su vėliavom.

Solisto Ričardo Daunoro koncertas įvyks spalio 26, ketvirtadienį, 6 val. vak. Lietuvių Klubų salė. Koncertą rengia St. Petersburgo LB apylinkė, talkindama Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

Mišios šokiadieniais St. Petersburgo lietuvių pranciškonų koplyčioje aukojamos 9 val. ryto kasdien. Lietuvių pranciškonų adresas: 555 68 Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Telefonas: 367-2408.

Lietuvių skautijos 60 metų sukakties minėjimas įvyks lapkričio 5 (mišios) ir lapkričio 8 (bendri priešpiečiai ir laužas).

— L.Ž.K.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išėjimų. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITUANISTIKOS STUDIJOS ILLINOIS UNIVERSITETE

Šešerius metus veikusių lituanistinių studijų, dėstant prof. J. Rėklaitienę, tolimesnė ateitis pasidarė labai neaiški. Paskutiniu metu sumažėjęs lankančiųjų studentų skaičius universiteto vadovybė verčia suabejoti šių studijų reikalingumu. Tolimesniam jų išlaikymui daug nepadėjo Švietimo Tarybos pirmininko bei kitų asmenų prašymai-peticijos universiteto vadovybei, kuri pažadėjo laikyti šią programą, jei tik bus reikalingas skaičius studentų. Deja, reikalingo studentų skaičiaus nėra.

Turimomis žiniomis, į šio rudens semestro programą Lith. 101 užsirašė 9 studentai, o į Lith. 104 užsirašė irgi tik 9. Tokie skaičiai nepateisina finansinio šių klasių išlaikymo, ir vien dėl to lituanistinių studijų programa gali būti uždaryta.

Jei po galutinės registracijos abiejuose kursuose studentų skaičius bus padvigubėjęs, lituanistinių studijų ateitis University of Illinois at Chicago Circle bus šviesi. Jei neatsiras daugiau studentų, lituanistikos studijos su šiais mokslo metais užsibaigs. Ieškome jom studentų.

— Ieškomi Antano Tamošiūno sūnūs Jonas, Pranas, Petras ir Domininkas bei dukros Ona ir Veronika. Jie visi Lietuvoje gyvena Panevėžyje apskrityje, Smilgių valsčiuje, Sinkonių kaime. Į Ameriką atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jie patys arba apie juos žina prašomi pranešti Motiejus Tamošiūno sūnui Vladui Tamošiūnui, gyvenančiam Panevėžio rajone, Berčiūnų kaime (Berčiūnų paštas).

Ieškomas Lukšas Aleksas, Alekso, gimęs maždaug 1920 Kanadoje ir gyvenęs Montrealyje. Jo tėvas gimęs Lietuvoje, susirašinėjo maždaug 1937-1940 su Lukšais. Ieško Lukšaitė Leonora, Prano. Jos dabartinis adresas: Lietuva, Klaipėda, Raseinių 30-2.

— Ramanauskas, Vilniaus Universiteto chemijos studentas, už religinių pažiūrų gynimą suimtas 1976. Tarptautinės Amnestijos organizacijos Pranciškonų padalinys prašo apie šį kankinį žinių. Žinias reikia skubiai siųsti adresu: VLIKas, 29 West 57th St., New York, N.Y. 10019. (E)

Pensininkas, buvęs prekybininkas, sugebąs atlikti įvairius namų pataisymo darbus, ieško žmonos — merginos ar našlės. Dėl informacijų rašyti adresu: Vytautas Juozas Lugauskas, 426 So. 5th St., Brooklyn, N.Y. 11211. Telefonas: 387-7994.

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1978

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES!

Departure dates

Oct. 12 to Oct. 21 \$849.00
Dec. 22 to Jan. 5 \$1049.00

NIGHTS SPENT IN EACH CITY

Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3,
Moscow 2

Tours include full day excursion to Kaunas and half-day trip to Trakai

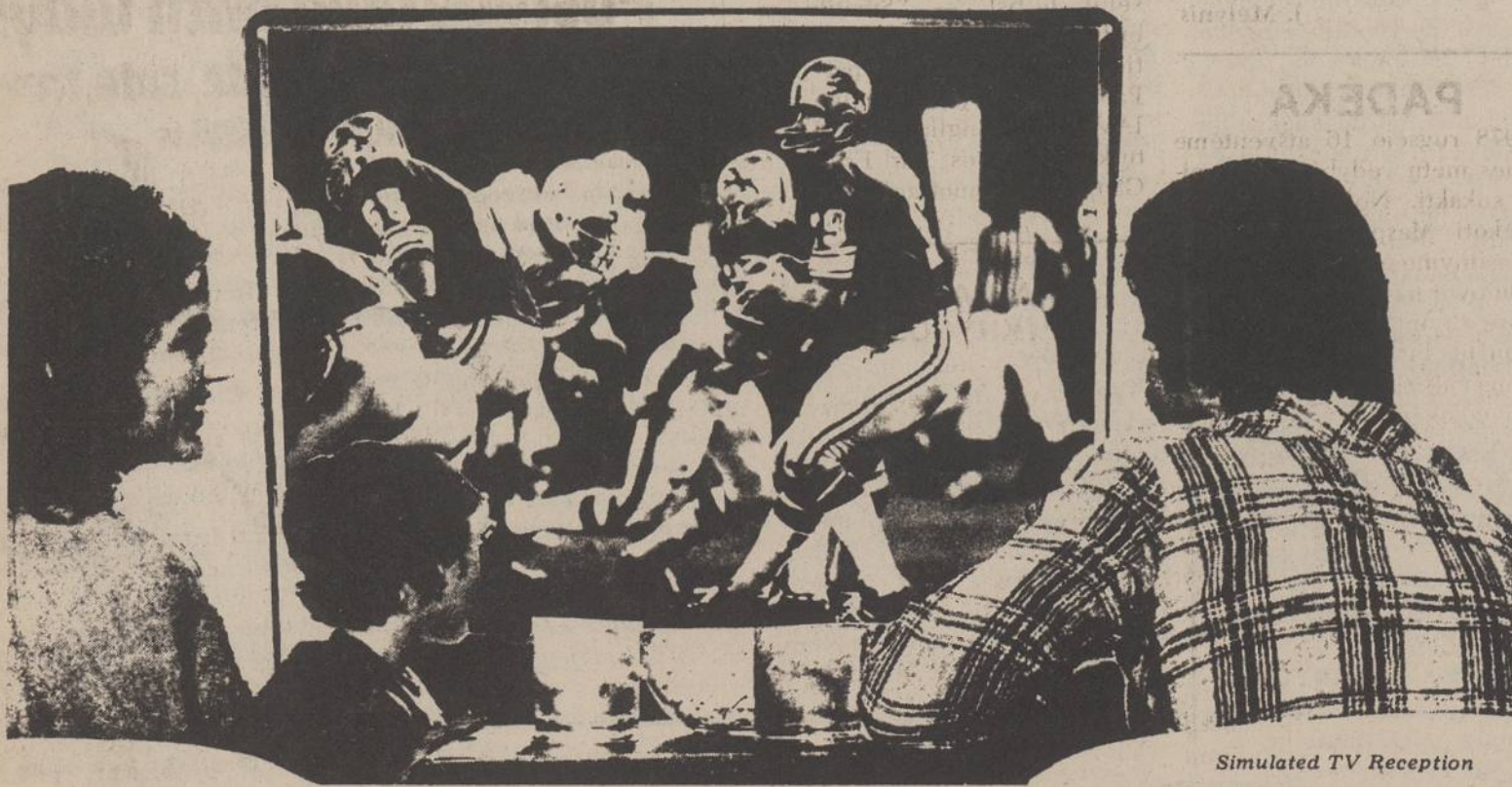
CONTACT: JONAS ADOMENAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

BUILD YOUR OWN

BIG SCREEN COLOR TV

Sporting Events Are An Experience As Exciting As Being There!
Movies Are Seen The Way They Were Meant To Be Seen!
Pong And Other Video Games Are More Exciting Than Ever!
Can Be Used With Video Tape Playback Equipment!

Simulated TV Reception

It's Like Having a "Movie Theater" in Your Home!
AMAZING \$90.00 PROJECTOR KIT now only \$29.95

Imagine inviting friends to see TV Specials, Movies, Sports, on your Theater Size TV! It's like viewing on a movie screen! Everything takes on a whole new dimension... almost makes you feel like you're in the action! Can also be used outdoors, converting your back yard into an open-air Outdoor Theater! This new invention, gives sharp brilliant TV reception comparable to commercial projector systems costing \$2,500 or more. Absolutely SAFE to use. No electrical or mechanical connections to TV. Removes in seconds for regular size viewing. No special aerial required. Projects up to 5 x 6 foot pictures (7½ Ft. diagonal) on wall or screen, even in the smallest rooms or apartments. Best of all, this amazing Projector is really simple and inexpensive to build yourself. Even a 12-year old can do it quickly. Enclosed Kit comes complete with unbreakable lifetime guaranteed Precision Lens System, 11" x 17" illustrated Plans and Specifications and EASY ASSEMBLY instructions. All you supply is only some cardboard or wood for the simple cabinet. This Projector can be used with ANY Portable TV set 7" to 25", and will enlarge pictures in either Color or Black & White. If you wish, here's an easy way to make money in your sparetime. Simply assemble and sell these TV Projectors to your friends, neighbors, relatives, etc. Everyone with a Television Set will gladly pay you up to \$90.00 for each Projector you build. Make up to \$70.00 on each easy sale. Your cost, one kit - \$29.95, two kits - \$49.95, five kits - \$99.95.

SALES MARKETING Dept. NP-7
P.O. Box 2646
Merced, California 95340

Enclosed is \$_____ for _____ Postpaid complete TV PROJECTOR KITS

Name _____

Address _____

City/State _____

Zip _____

Offer expires October 22, 1978

KEARNY, N.J.

Eucharistinė šventė

Rugsėjo 26 lietuvių parapijos bažnyčioje atšvęsta Eucharistinė diena. Iš ryto ta intencija klebonas kun. Domininkas Pocius auškojo mišias, o vakare vyko pamaldos su giesmėmis, maldomis ir procesija.

Newarko Švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas Scharnus pasakė pamokslus lietuviškai ir angliškai, gražiai apibūdindamas katalikų Bažnyčią ir mūsų tikėjimą į Jėzų Eucharistiją.

Išpūdingai visus nuteikė bažnyčios choro darnus giedojimas lietuviškai, angliškai ir lotyniškai. Chorui vadovavo vargonininkė Genevieve Mazur, kuri nesigailėjo savo laiko, paruošdama chorą specialiomis giesmėmis.

Gražiai pasirodė ir parapiinės mokyklos mokiniai — mergaitės ir berniukai, apsirengę vienodomis uniformomis. Jie buvo pagrindiniai procesijos dalyviai. Mokyklos vedėja sesuo M. Clarita savo mokinius procesijai kruopščiai paruošė ir jiems vadovavo.

Siose iškilmėse dalyvavo daug svečių kunigų, kurie atvyko iš New Yorko, Philadelphia ir New Jersey aplinkinių lietuvių parapijų. Žmonių buvo apypilinė bažnyčia, bet galėjo būti ir daugiau.

Parapijos taryba

Rugsėjo 25 įvyko parapijos tarybos narių susirinkimas.

Išnagrinėta ir aptarta eilė parapijos reikalų. Iš jų pažymėtinas bažnyčios išdažymas, atsiėjęs 15,000 dol. Lig šiol tam reikalui surinkta apie pusę pinigų. Gauta ir stambesnių aukų.

DR. ELONA VAIŠNIENE

(atkelta iš 5 psl.)

(AABS) centro valdybos vicepirmininkė.

Dr. Vaišnienės kandidatūrą Baltiesiems Rūmams pristatė ir paskyrimo į prezidentinę komisiją rūpinosi JAV LB krašto valdyba. Kandidatūros pasiūlymą antrino Connecticut gubernatorė E. Grasso ir keli JAV kongreso nariai. Šiomis dienomis Conn. valstijos laikraščiai plačiai aprašė dr. Vaišnienės paskyrimą į komisiją, visur pabrėž-

Bet yra parapiečių, kurie nedavė jokios aukos; į juos bus kreipiamasi papildomai. Parapijos finansinė būklė nėra džiuginanti. Pajamos mažėja, o išlaidos didėja. Bingo lošimai sumažėję. Nebeatsilanko tiek žmonių, kiek atsilankydavo anksčiau. Todėl bus imamasi priemonių bingo lošimus suaktyvinti.

Gana platų ir išsamų pranešimą pateikė mokyklos vedėja sesuo M. Clarita, prancišketė. Mokyklos techniniam ir mokymo reikalams reikalingos stambios pinigų sumos. Bažnyčioje surenkamos mokyklai išlaikyti aukos toli gražu nepadengia išlaidų. Į talką ateina mokyklos vaikų tėvų komitetas, kartkartėmis suruošdamas kokį renginį ar loteriją. Tačiau viso to neužtenka. Didžiausią bažnyčios pajamų dalį tenka skirti mokyklai.

Newarko arkidiecezija, kuriai priklauso ir Kearny lietuvių parapija, spalio 29 švenčia savo gyvavimo 125 metų sukaktį. Ta sukaktis bus iškilmingai paminėta. Renkami parapijų atstovai tose iškilmėse dalyvauti. Kearny lietuvių parapijai atstovauti sutiko V. Staškus, pirminis tarybos pirmininkas, tarybai vadovavęs du metus.

Kitais metais sueina 25 metai nuo lietuvių bažnyčios pastatymo Kearny, N.J. Ir šis įvykis svarbus parapijos istorijai. Taryba, drauge su klebonu kun. Domininku Pociumi, nutarė palaipsniui ruošti tai sukaktį.

Šiame tarybos posėdyje buvo svarstyta ir ateinančių metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas. Jį bendromis jėgomis kasmet ruošdavo vyčiai, pasikviesdami talkon lietuvių Bendruomenės apylinkės ir kitų draugijų atstovus. Šiam reikalui aptarti bus sukvieštas atskiras susirinkimas.

dami jos lietuvišką kilmę ir jos šeimos istoriją pasitraukus nuo Sov. Sąjungos invazijos. Lietuviam yra didelė garbė matyti sąmoningą lietuvių tarp kitų pasižymėjusių amerikiečių — ambasadoriaus E. O. Reischauer, Georgetown, univ. prezidento kun. T.S. Healy, International Communications agentūros prezidento J.E. Reinhardt (jo žinioj yra Amerikos Balsas ir Laisvės Radijas), sen. M. Hatfield, kongr. M. Fenwick ir kitų.

A. Geč. (LB Inf.)

Skautų VI-tos tautinės stovyklos pašte visada buvo pilna žmonių. Nuotr. V. Bacevičius

Kita veikla

Kearny-Harrison Balfo 7 skyrius ir šiemet ruošiasi vajui vargstantiems lietuviams šelpti. Šis skyrius dėl mažo skaičiaus narių platesnės veiklos nepajėgia išvystyti, bet aukų per metų metus surenka po 500 dol. ir nušiučia kasmet Balfo centrui.

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras šioj lietuvių kolonijoj yra pajėgiausias, nes verčiasi prekyba. Turi modernią salę įvairiems renginiams ir viešą barą publikai. Šiemet, prekybai pagerėjus, įvairiam techniniam įrengimam ir taisymam išleista per 5000 dol. Draugija susirūpinusi dėl narių skaičiaus mažėjimo (mirtis, senatvė ir kt.). Naujų narių mažai įstoja. Draugijos įstatai reikalauja, kad narys būtų lietuvis arba viena ar kita pusė (vyras ar žmona) būtų lietuviškos kilmės. Šie varžtai palaido draugijos lietuviybę, bet tokių kandidatų į narius vis mažiau ir mažiau atsiranda.

Svarbūs du metiniai susirinkimai — Kearny-Harrison, N.J., Balfo skyriaus ir Lietuvių Bendruomenės apylinkės — įvyks lapkričio 5, sekmadienį, tuoj po lietuviškų mišių Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėj (II aukštas). Šią datą balfininkai ir bendruomenininkai turi išsidėmėti, nes bus renkamos naujos valdybos ir aptariami kiti reikalai.

J. Mėlynis

PADĖKA

1978 rugsėjo 16 atšventėme 50-ties metų vedyninio gyvenimo sukaktį. Norime širdingai padėkoti Maspetho Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonui P. Bulovui už aukotas mūsų namuose ta intencija šv. mišias, už gražius linkėjimus ir už dalyvavimą vaišėse. Taip pat nuoširdžiai dėkojame tos pat parapijos vikarui kun. St. Railai už dalyvavimą vaišėse, malonius sveikinimus ir už aprašymą mūsų jubiliejaus spaudoje.

Nuoširdi padėka Šv. Onos sodalietėm už menišką dovaną ir The Golden-Age Senior Citizen klubui už gražias gėles. Dėkojame visiem giminėm ir artimiesiems už dalyvavimą mūsų šventėje, už gausius linkėjimus ir dovanas.

Dėkojame visiem draugam iš arti ir toli, kurie mums prisiminė ir pasveikino žodžiu ar raštu ir taip gausiai apdovanojo.

Galiausiai dėkojame savo mieliem vaikam: Onytei, Antanui, Kazimierui ir jų žmonom. Jie ne tik padengė visas išlaidas, bet dar ir gausiai apdovanojo. Onytei dėkojame už visą ruošą. Nepaprasta buvo staigmena išvysti mūsų sūnų Kazimierą su anūkais iš taip toli, net iš Washingtono valstijos. Čia buvo jų didelis pasišventimas atskristi iš taip toli keliom valandom. Ta staigmena suvilgė mūsų akis džiaugsmo ašarom.

Liekam už viską visiem labai dėkingi, ir Dievas teatlygina Jums visiem šimteriopai.

Antanas ir Teklė Visminai

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Rugsėjo AIDAI

Straipsniai: Vytautas Vardys — Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas; Juozas Zaranka — Euripido "Trojietės" ir genocidas Melo saloje; Joseph W. Gluhman apie Kazimiero Žoromskio kūrybą; Vincentas Liulevičius — Išeivijos ekonominė parama Lietuvai.

Iš grožinės literatūros: Jolanta Malerytė — Eilėraščiai; Stepas Zobarskas — Artistė; Fernando Pessao — Naktis (eil.).

Apžvalgoje: Marija Saulaitytė-Stankuvienė — Šeštoji baltų konferencija; Antanas Gimius — Karl Friedrich Gauss (1777-1855); Mūsų buityje.

Recenzijos: Vladas Kulbokas — Vytauto Alanto "Liepkalnio sodyba"; Pr. Visvydas — Lyrizmo keliu (Leonardo Andriekaus "Už vasaros vartų"; Skrb. — "Čičinskas" — naujas Ostrausko dramų rinkinys; J.G. — Lietuviai tarp Amerikos tautinių grupių (Ethnic Information Sources of the United States); Juliaus Šmulksčio ir Kęstučio Skrupskelio laiško redakcijai; Atsiųsta paminėti.

Šis Aidų numeris iliustruotas Kazimiero Žoromskio abstrakčių dailės darbų nuotraukomis. Viršelių 1 psl. — "Susitikimas erdvėje", viršelių 4 psl. — "Vilties šviesuliai". Taip pat pop. Pauliaus VI, Jono Pauliaus I, JAV lietuvių angliakasių, VI baltų konferencijos, Karl Friedrich Gausso ir kt. nuotraukomis.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Gen. Povilas Plechavičius. Monografiją paruošė Petras Jurgela ir Paulius Jurkus. Didesnio formato, kietais viršeliais, 300 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Jonas Narbutas, Sportas nepriklausomoje Lietuvoje. 1919-1936. I dalis, 432 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Šios ir kitos naujos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BOSTONIANOS

S.B.L. Piliečių d-joj

South Boston Lietuvių Piliečių Draugija kas antri metai pagerbia savo narius, išbuvusius draugijoje 25 metus. Šiemet 69 nariai veteranai bus pagerbti spalio 22, sekmadienį, 1 val. popiet draugijos namo antro aukšto salėj. Kiekvienas narys ar narė gaus paštą pakvietimą (tik sau, ne visai šeimai). Draugijos šeimnininkės pavaišins skaniais pietumis. Draugijos pirmininkas veteranam prisegs auksinį ženklėlį, ir nuo to laiko veteranas narys lieka amžinu draugijos nariu, atleidžiamas nuo draugijos nario mokesčio. Jei kuris iš d-jos narių mano, kad jau gali būti veteranu, tegu kreipiasi dėl informacijų į Antaną Andriulionį tel. 268-5503.

Šurum-burum

Tradiciinis Šurum-burum renginys vyks spalio 22 nuo 2 val. popiet iki vėlumos. Nariai už gaunamus bilietėlius galės nusipirkti šeimnininkių skaniais pagamintų užkandžių ir gėrimų (už bilietėlius maistą ir gėrimus galima gauti iki 6 val. vak.). Tikimasi, kad tą sekmadienį South Bostono Piliečių D-jos namas bus užpildytas nuo rūsio užkandinės iki trečio aukšto salės draugijos svečiais ir nariais. Šokiui iki vėlumos gros geras orkestras.

Užkandinė

Draugijos užkandinė yra pagarsėjusi skania pica. Užkandinė atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. dienos iki 10 val. vakaro. Čia gaunami lietuviški pietūs, balandėliai, kugelis, dešros su kopūstais, kava ir kiti patiekalai. Užkandinės telefonas: 268-1055.

Trečiadieniais užkandinė nuo 8 vak. vyksta kortų lošimai (Whist Party), kur gaunamos vertingos dovanos.

Linksmoji valanda

Klube kiekvieną ketvirtadienį nuo 5 val. popiet iki 8 val. vak. yra vadinamoji linksmoji valanda, kurios metu visi geriškai parduodami papiginta kaina.

Susirinkimai

Klubo mėnesiniai susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio trečią ketvirtadienį 8 val. vak.

Rinkimai

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 1979 metams naujos valdybos rinkimai įvyks gruodžio 10, sekmadienį, nuo 2 val. popiet iki 6 val. vak.

S.K.G.

Literatūros vakaras, rengiamas Laisvės Varpo, įvyks spalio 15, sekmadienį, 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj. Tai jau 38-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys. Tokie renginiai rengiami šūkiu: "Pazinkime ir remkime savo talentus". Iki šiol daugiausia buvo iškeliami talentai — atlikėjai: dainininkai, instrumentalistai, aktoriai. Šį kartą dėmesys kreipiamas į pačius kūrėjus — poetus. Renginyje jiems atstovaus Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras. Tiek tematika, tiek forma jie skirtingi, tad ir vakaras bus įvairus ir įdomus.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS
Sėkmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL
12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET
Vedėjas Petras Višeinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
405 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPOMSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. - 9:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

LITO BENDROVĖ PARUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Briuselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitių vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

Kalėdų atostogos Lietuvoje
specialiai paruoštos Jums ir šeimai
UNION TOURS
Vadovai puikiose kelionėse nuo 1931
\$899.00 — 10 dienų/9 naktys;
6 dienos Vilniuje
Dėl informacijos kreipkitės:
UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

(Mes ieškome prityrusių vadovų
su gerais paliudymais dėl 1979)

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administ. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį — spalio 13, penktadienį, 8 val. vak. Korp! Neo Lituania New Yorko vieneto sueiga; spalio 14, šeštadienį, 10 val. ryto Lietuvių Kultūros Fondo korporacijos metinis narių susirinkimas; spalio 14, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Religinės Šalpos vakaras — Bostono Lietuvių etnografinio ansamblio vaidinamos lietuviškos vestuvės.

Solistė Gina Čapkauskienė iš Kanados ir pianistas **Saulius Cibas** iš Bostono atliks Haendelio, Mozarto, V. Kerbelio, G. Gudauskienės, J. Stankūno bei kitų kompozitorių kūrinius lietuvių katalikių moterų organizuotos veiklos 70 metų ir Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos 30 metų sukakties minėjime ir koncerte spalio 28, šeštadienį, Kultūros Židiny, Brooklyn.

Tryptinis, New Yorko tautinių šokių ansamblis, pradėjo šių metų darbo sezoną. Šia proga kviečiami jaunuoliai nuo 13 m. amžiaus įsijungti į ansamblio veiklą. Repeticijos vyksta penktadieniais 6:30 val. vak. Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje, 259 No. 5th St., Brooklyn, N.Y.

Balfio rudens vaju pradamas spalio 15 ir baigiamas gruodžio 30. Tradicinis Balfio vakaras bus po Naujų Metų. Visuomenė prašoma prisiminti varge patekusius lietuvius ir kviečiama dosniai aukoti.

64-tosios Penssylvanijos Lietuvių dienos komiteto narės įteikia šventės pelną Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikom leisti. Iš k.: Elsie Kosmisky, Bernice Mikatavage, Eleanor Vaičaitis, kun. Kazimieras Pugevičius ir Anne Wargo. Nuotr. Kline

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI Į KARIO ŽURNALO RENGIAMĄ

SUPAŽINDINIMĄ su generolo Povilo Plechavičiaus MONOGRAFIJA

spalio 21, šeštadienį, 6 val. vak.
Kultūros Židinio mažojoje salėje

Naują knygą aptars ir pristatys visuomenininkas **MORKUS ŠIMKUS** iš Baltimorės

Užbaigoje — vaišės

Auka 5 dol. asmeniui

KULTŪROS ŽIDINIUI REMTI

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO KORPORACIJA

šeštadienį, spalio 14, 10 val. ryto šaukia metinį korporacijos narių

SUSIRINKIMĄ

Bus proga įstoti nariais arba atnaujinti narystę

Visi New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti

Petras Jurgėla sudarė vardu ir vietovardžių rodykles knygai "Žemaičių didysis". Pirmas tomas atspausdintas anksčiau. P. Jurgėlos darbas liečia antrą tomą. Petras Jurgėla dabar sudaro vardu rodykles prof. V. Juodeikos knygai "Didžioji iliuzija". Knygos antras tomas taip pat spausdinamas pranciškonų spaustuvėje, Brooklyne.

Korp! Neo Lituania New Yorko vieneto sueiga įvyks spalio 13, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židiny. Bus renkama nauja valdyba, aptariami einamieji reikalai ir ateities veiklos planai. Korporacijos nariai kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti. (Korp. valdyba)

Suffolk County lietuvių klubo susirinkimas bus spalio 22, sekmadienį, 2 v. popiet. Susirinkimas įvyks Church of the Resurrection salėje, Smithtown, N.Y. Valdyba kviečia visus narius kuo gausiau dalyvauti.

Aušros Vartų parapijos rudens pietūs bus spalio 22 tuoj po sumos. Klebonas neabejoja, kad parapičiai dalyvaus pamaldose ir pietuose. Kas turi loterijos bilietus, prašomi juos grąžinti, kad patektų į laimėjimų traukimą. Po pietų gros Simo Paukščio orkestras. Bus galima pasižioti.

Laisvės Žiburio radijo rudens koncertas ir balius įvyks lapkričio 18, šeštadienį, Kultūros Židiny. Pirmą kartą New Yorke pasirodys Baltimorės tautinio meno grupė Kalvelis, vadovaujamas Algimanto Vitkausko. Šalia Kalvelio dar pasirodys šių tautinių grupių vienetai: ukrainiečiai, havajiečiai, skotai, flamenko šokėjai (ispanai) ir korejiečiai. Visos šios grupės bus įjungtos į vientisą spektaklį, pavadintą "Courtship of music and dance". Taip pat atvyksta Larry Prasčius orkestras iš Baltimorės. Spektaklyje pasirodys apie 100 dalyvių. Visos vietos Kultūros Židiny bus numeruotos. Bilietus jau dabar galima įsigyti Laisvės Žiburio raštinėje arba pas platintojus. Plačiau bus skelbiamas Darbininko skelbime.

PARĖMĖ KRONIKOS LEIDIMĄ

Pennsylvanijos 64-osios Lietuvių dienos komitetas atsiuntė Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai New Yorko \$2,000 išleisti vienam numeriui Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos anglų kalba, kad ji būtų išsiuntinėta visiem JAV senatoriams, kongreso atstovams, vyskupams, katalikų laikraščiams ir kitiem. Ta suma atstovauja daliai praėjusios Penssylvanijos Lietuvių dienos, kurią atšventė 12,000 lietuvių, susirinkę Lakewood Park, netoli Shenandoah, Pa., š. m. rugpjūčio 13.

Nuo praeitų metų šventę organizuoja Lietuvos vyčiai. 64-osios Lietuvių dienos Penssylvanijos komitetui vadovavo: Anna Klizas Wargo, pirm., Nell Klizas, izd., Bernice Mikatavage suorganizavo programą. Kiti komiteto nariai: Charles Taronis, Helen A. Chesko, Alphonse Mikatavage ir Joseph Martinas. Iš klebonų patarėjais buvo: prel. Juozas Neverauskas, kun. Algimantas Bartkus ir kun. Matas Jarašūnas.

K.P.

SKAUTŲ ŽINIAI

Lietuvių Skautų Sąjungos suvažiavimo prezidiumas praneša, kad dalyvių registracija dėl Kanados pašto tarnautojų streiko pratęsiamą iki š. m. spalio 13. Kandidatų siūlymo data lieka ta pati — spalio 20.

HELP WANTED. International Corp. seeks ambitious and aggressive people who want to make \$20,000 plus. Full company benefits and free training. For confidential interview, call collect Mr. Gregory Lukowski, 212 354-9880.

Woodhaven parduodamas namas dviejų šeimų. 5 ir 6 kambarių butai. Namai pusiau atskirai, gazo šildymas, garažas. Skambinti 849-6083.

JAUNIMO DĖMESIUI

Jau renkami kandidatai į ketvirtąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Kandidatuoti gali jaunuoliai tarp 18 ir 30 metų amžiaus, susikalbą, skaitą ir rašą lietuviškai, numatą apsimokėti kelionės išlaidas, įsipareigoję atlikti kongreso pavestus uždavinius ir įsijungti į JAV LJS tarybą.

New Yorko apygardoje dėl smulkesnių informacijų skubiai skambinti Rasai Milukaitei 212 689-3645 arba Marytei Matulaitytei 212 849-0099.

Kultūros Židinio sukaktuviniam vakarui stalus galima iš anksto užsisakyti pas Bronę Luokoševičienę 846-7331, Malviną Klivečienę 296-0406, Kazį Bačauską 846-5543 ir Bronių Bobelį 647-6637. Vakaras įvyks šeštadienį, lapkričio 11. Įėjimo auka 6 dol. suaugusiems ir 3 dol. jaunimui.

Vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga bus spalio 18, trečiadienį, 7:30 v.v. pas Rimą Gudaitienę, 116-18 85 Ave., Richmond Hill, N.Y. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas vyko spalio 7 ir 8 Kultūros Židiny. Delegacijų buvo iš visų pagrindinių klubų. Išrinkta nauja valdyba, kuri buvo paskelbta spalio 8 akademijos koncerto metu. Į naują valdybą įrinkta: Salomėja Valiukienė, Daiva Kezienė, Marija Noreikienė, Elena Legeckienė, Viktorija Čecetienė, Eugenija Treimanienė, Malvina Klivečienė, Sofija Skobeikienė, Margarita Samatienė. Po koncerto vykusios kavutės metu valdyba posėdžiavo ir pirmininke išsirinko Margaritą Samatienę. Iki šiol buvusį pirmininkę Ireną Banaitienę pakelta į garbės pirmininkės.

Pianistas Vytautas Smetona koncertavo Liet. Moterų Klubų Federacijos suvažiavimo metu. Jo koncertu buvo užbaigta akademija. Jo programoje buvo: S. J. Bacho — Partita, Mozarto — Sonata A Minor, Liszto — Funerailles, Chopino — Mazurka B flat, Polonaise — Fantazie, Čiurlionio — Lakštingala, trys preliudai — op. 20, 19, 21, Skriabino trys etiudai — op. 24 nr. 5 C sharp minor, op. 8 Nr. 11 B flat minor, op. 8 Nr. 12 D sharp minor.

Kultūros Židinio 5 metų sukaktį paminėti rudens vakaras įvyks lapkričio 11. Populiarūs Chicago solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis dalyvaus minėjimo programoje. Šokiam gros Joe Thomas orkestras, o vaišės pagamins K. Židinio šeimininkės. Lietuvių Kultūros Fondas ir tėvai pranciškonai kviečia visus apylinkės lietuvius lapkričio 11 atvykti į Kultūros Židinio sukaktuvių vakarą.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys spalio 15, sekmadienį, Putname mini savo vienuolijos įkūrimo 60 metų sukaktį. Vysk. V. Brizgys 11 val. auksia mišias vienuolyno koplyčioje, pietūs ir koncertas. Dainuoja solistė Roma Mastienė iš Chicago.

NEW YORKO ŽIDINIETĖS RENGIA TRIJULĖS PARODĄ

Spalio 28-29 Kultūros Židinio mažojoje salėje įvyks New Yorko vyr. skaučių židinio Vilijos rengiama paroda.

Šioje parodoje bus išstatyti s. Birutės Kidolienės siuvinėti gobelenai — 40 su viršum darbų. Su savo darbais taip pat dalyvaus v. sk. Gina Kudžmienė (keramika) ir ps. Giedrė Kulpienė (sidabro-gintaro darbai).

Tokia paroda New Yorke bus bene pirmą kartą. Ji skirsis nuo kitų parodų ne tik savo eksponatais, bet ir tuo, kad visos parodos dalyvės yra vyr. skaučių židinio narės.

Šiek tiek apie būsimosios parodos darbus.

Birutė Kidolienė su savo siuvinėtais gobelenais jau yra tris kartus dalyvavus New Yorko LB kasmet rengiamoj Vasario 16-osios parodoje. Prieš trejus metus turėjo sėkmingą parodą Chicago, Jaunimo Centre. Ji gobeleno technika atlieka daugiausia lietuviškus motyvus — gamtovaizdžius, natūrmortus, o taip pat ir žinomų lietuvių dailininkų paveikslų kopijas, kaip, pvz., Vargo mokyklą, partizanus, Aušros Vartų madoną ir t.t. Tarp jos darbų yra keli abstraktai.

Gina Kudžmienė su keramikos darbais taip pat yra tris kartus dalyvavus Vasario 16-osios parodose ir 1976 laimėjusi atžymėjimą. Ji labiausiai mėgsta gaminti vazas, dekoratyvinius puodus gelėm ir pan.

Giedrė Kulpienė savo sidabro ir gintaro dirbiniais yra žinoma visame New Yorke. Lietuviškais motyvais, pvz., tulpių ir kt., jau

Gen. P. Plechavičiaus monografijos pristatymas rengiamas spalio 21, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Apie knygą kalbės visuomenininkas Morkus Šimkus, iš Baltimorės, buvęs gen. Plechavičiaus artimas bičiulis. Pristatymą rengia knygos leidėjas — Kario redakcija. Bostone šios knygos pristatymas bus spalio 28.

Bronius Bieliukas, Vliko valdybos narys, rugsėjo 28 Kultūros Židiny Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovė New Yorko skyriaus susirinkime skaitė paskaitą apie rezistentus, disidentus ir Vliką. Po to susirinkimo dalyviai pasidalino mintimis apie Lietuvos laisvinimo problemas. Svarstybom vadovavo dr. Eugenijus Noakas, skyriaus pirmininkas. (E)

Antanui Mažeikai, nusipelnusiam Lietuvos vyčių veikėjui, pagerbti pietūs bus spalio 15, sekmadienį, tuoj po sumos. A. Mažeika yra daug laiko skyręs Lietuvos vyčiam, buvęs net centro v-bos pirmininku, steigęs kuopas ir jom vadovavęs. Dabar iš New Yorko išsikėlė gyventi į St. Petersburgą ir ten suorganizavo naują vyčių kuopą. Pagerbimo pietus rengia Brooklyn 41 kuopa.

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

Birutės Kidolienės gobeleno technika išsiuvinėtas M.K. Čiurlionio portretas, kuris bus išstatytas skaučių židinių rengiamoje parodoje Kultūros Židiny.

eilė metų ji sukuria ir pagamina įvairius papuošalus.

New Yorko visuomenė galės pamatyti, kaip minėta, skirtingą parodą su skirtingais darbais. Galės ir įsigyti šiuos darbus, tuo pačiu paremti ir New Yorko skautišką veiklą. Visi nuoširdžiai kviečiami.

v.s.

Latvių dailininkas Egils Kalme — Krucifiksas

LATVIO DAILININKO PARODA

Manhattane gyvena latvis dailininkas **Egils Kalme**, kuris yra lietuvių bičiulis. Šiuo metu Manhattan kolegijoje vyksta jo darbų paroda. Prasideda spalio 14, baigiasi spalio 29. Šioje kolegijoje jis profesoriavo, kol išėjo į pensiją.

Meną jis pradėjo studijuoti Meno akademijoje Rygoje. Taip pat studijavo ir Manhattan kolegijoje. Iš Latvijos pasitraukė 1945, į JAV atvyko 1951 ir apsigyveno New Yorke.

Jis tapo aliejumi, akriliu, daro iliustracijas ir net scenos dekoracijas Manhattan kolegijai. Savo parodas yra rengęs Vokietijoje, vienas pats turėjęs bent kelias parodas New Yorke, dalyvavęs kolektyvinėse parodose.

Jis yra taip pat ir rašytojas. Yra išleidęs du romanus, dvi dramas, visą eilę novelių, latviškai parašęs eilę apžvalgų. Angliškai išėjo jo romanas "Between two Midsummer Nights."

RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

BOSTONO LIETUVIŲ ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

"LIETUVIŠKOS VESTUVĖS"

1978 spalio 14, šeštadienį, 7 val. vak.
Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Veiks baras ir bufetas
Po programos šokiam gros orkestras

Auka Religinei Šalpai 5 dol., jaunimas auksia 2 dol.